

**Використання інтерактивних технологій
навчання для активізації пізнавальної
діяльності учнів на уроках
математики в початкових класах**

*З досвіду роботи
Ярмоленко Інни Олександрівни
вчителя початкових класів
Скребишівської ЗОШ І-ІІ ступенів*

Розглянуто і схвалено на засіданні

педагогічн _____ди Скребишівської ЗОШ І-ІІ ступенів.
Протокол № _____ від «27 » березня _____ 2017 року

У посібнику викладені методичні матеріали для активізації пізнавальної діяльності учнів початкових класів.

Використання даних завдань у навчальному процесі та виховній роботі сприяє розвитку логічного мислення, уваги, пам'яті дітей, дає можливість у цікавій формі поглиблювати знання з виучуваних тем.

Адресовано вчителям початкових класів, вихователям груп продовженого дня, студентам педагогічних навчальних закладів.

ЗМІСТ

Вступ	4
Усні вправи для уроків математики	15
Віршовані задачі, задачі – жарти	28
Система уроків з теми «Таблиці додавання і віднімання чисел »	41
Виховний захід «Математичний КВН «Юні чомучки».....	97
Література	107

ВСТУП

Головним напрямом у підвищенні ефективності уроку є активізація пізнавальної діяльності школярів і особливо її найвищої форми - мислення, виховання в них самостійності, формування вмінь і навичок самим здобувати знання.

Від чого ж залежить активність учнів у навчанні? Молодші школярі вчаться з інтересом тоді, коли їм цікаво і, найголовніше, коли навчальні дії стають для них особистісно значущі, коли ними рухає пізнавальна потреба знати, міркувати.

Під пізнавальними завданнями у педагогіці розуміють завдання, результат розв'язання якого збагачує школярів новими знаннями про об'єкт і спосіб діяльності.

Робота з метою виховання пізнавальних інтересів на уроках і в позаурочних заходах будується в такій послідовності:

ЦІКАВО - ЗНАЮ – ВМІЮ

Треба прагнути зробити навчання не простішим, а зрозумілішим. „ Важких наук немає. Є тільки важкий виклад. Завдання педагогіки - зробити науку настільки зрозумілою, щоб її можна було засвоїти, тобто примусити її говорити простою звичайною мовою" (Герцен О. І. „ Минуле і думи".)

Складність вчительської професії в тому, щоб знайти шлях до кожного учня, створити умови для розвитку здібностей, закладених в кожному. Саме тому, підвищення ефективності уроку – одна з найважливіших завдань дидактики. Отже, необхідним є введення в навчальний процес таких моделей навчання, які легко застосовуються на різних етапах уроку. Найкращих результатів можна досягти, коли учні на уроках отримують максимальну навчальну інформацію в результаті активної самостійної пізнавальної діяльності. Учень виступає суб'єктом навчання, виконує творчі самостійні роботи, проблемні та творчі завдання, питання від учня до вчителя і навпаки, що розвивають творче мислення, мовленнєвий розвиток. Спосіб розв'язання всіх цих

завдань – це використання інтерактивних технологій, що передбачають навчальний процес за умови активної взаємодії всіх учнів у ході уроку в малих групах, де відбувається розподіл ролей, чітке виконання обов'язків учасників.

Термін «інтерактивний» (з англ. Inter – взаємний, akt – діяти) означає здатний до взаємин, дій, діалогу. Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організація пізнавальної діяльності учнів, яка має на меті створення комфортних умов навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Це співнавчання, взаємонавчання, де і учень і учитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять.

Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання проблем. Воно ефективно сприяє формуванню навичок і вмінь, створенню атмосфери співпраці, взаємодії і розвитку мовлення учнів.

Інтерактивна взаємодія виключає як домінування одного учасника навчального процесу над іншим, так і однієї думки над іншою. В ході інтерактивного навчання учні вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати продумані рішення. Наш мозок схожий на комп'ютер, а ми - його користувачі. Щоб комп'ютер працював, його потрібно ввімкнути. Так само потрібно «ввімкнути» і мозок учня. Коли навчання пасивне, мозок не вмикається і не зберігає те, що було представлено. Ось тому можна сформувати кредо інтерактивного навчання:

Те, що я чую, я забуваю.

Те, що я бачу й чую – я трохи пам'ятаю.

Те, що я чую, бачу і обговорюю – я починаю розуміти.

Коли я чую, бачу, обговорюю й роблю – я набуваю знань і навичок.

Коли я передаю знання іншим, - я стаю майстром.

Важливим аспектом інтерактивного навчання є почуття групової

належності, що дає слабким, невпевненим у собі учням змогу почувати себе безпечно; вселяє впевненість у можливості подолання труднощів. Коли діти навчаються разом, вони відчують інтелектуальну підтримку, яка дає можливість вийти далеко за рамки їхнього нинішнього рівня. Під час інтерактивного уроку відбувається співпраця – спільна діяльність для досягнення загальних цілей, коли учні починають розуміти : вони можуть досягти своїх особистих цілей тільки за умови, що товариші з групи також досягнуть успіху. Успіх кожного – це успіх групи.

Алгоритм роботи вчителя при проведенні інтерактивного уроку:

- визначення доцільності використання інтерактивних прийомів саме на цьому уроці;
 - ретельний відбір та аналіз навчального матеріалу, у тому числі й додаткового (тести, приклади, ситуації, завдання для груп);
- планування уроку – етапи, орієнтований поділ на групи, ролі учасників, запитання та можливі відповіді;
- вироблення критерій оцінювання ефективності роботи груп;
- мотивація навчальної діяльності шляхом створення проблемної ситуації, надання цікавинок, фактів;
- забезпечення розуміння учнями змісту їхньої діяльності та формування очікування результатів;
- забезпечення засвоєння навчального матеріалу учнями шляхом інтерактивної вправи;
- рефлексія (підбиття підсумків) у різних формах – індивідуальна робота в парах, групах, дискусіях, у вигляді малюнків, схем, графіків, діалогів тощо.

Головна ідея– це розуміння того, що спілкування є основою виховання дитини, через спілкування прокладає місток для порозуміння з іншими людьми. Потрібно вірити в талановитість кожної дитини, уважно ставитися до її думок і крок за кроком намагатися сформувати творчу особистість.

Основним завданням освітньої галузі «Математика», як

зазначено у Державному стандарті початкової загальної освіти, є «розвиток молодших школярів через засвоєння математичних понять та формування в них спеціальних умінь та навичок».

Сучасне суспільство вимагає виховання самостійних, ініціативних, відповідальних громадян, здатних ефективно взаємодіяти у виконанні соціальних, виробничих і економічних завдань. Виконання цих завдань потребує розвитку особистісних якостей і творчих здібностей людини, умінь самостійно здобувати нові знання та розв'язувати проблеми, орієнтуватися в житті суспільства. Саме ці пріоритети лежать в основі реформування сучасної загальноосвітньої школи, головне завдання якої — підготувати компетентну особистість, здатну знаходити правильні рішення у конкретних навчальних, життєвих, а в майбутньому і професійних ситуаціях. Тому актуальним завданням сучасної школи є реалізація компетентнісного підходу в навчанні, який передбачає спрямованість освітнього процесу на формування і розвиток ключових компетенцій особистості. Результатом такого процесу має бути сформованість загальної компетентності людини, яка включає сукупність ключових компетенцій і є інтегрованою характеристикою особистості.

Серед предметних компетентностей, якими має оволодіти молодший школяр, виокремлено і математичну компетентність, яка визначається як особистісне утворення, що характеризує здатність учня створювати математичні моделі процесів навколишнього світу, застосовувати досвід математичної діяльності під час розв'язування навчально-пізнавальних та практикозорієнтованих завдань.

Розвиток математичних здібностей школяра відбувається на засадах особистісно зорієнтованого навчання. Вже в минулому залишилось авторитарне навчання, на уроці має бути особистісно зорієнтоване спілкування. Існує багато нетрадиційних методів викладання на сьогоднішній день, які допомагають розвивати інтерес до вивчення математики, спонукають думати, розуміти

суть, вчать висловлювати свою особисту думку, слухати і поважати думку однокласника. Саме цьому сприяють інтерактивні технології навчання

Вже з першого класу слід привчати дітей працювати в парах, коли учні можуть обмінюватися думками, обговорювати певне завдання, здійснювати контроль партнера:

- перевір математичний диктант сусіда ;
- поставте між числами виразу знаки дій;
- порівняйте вирази ;
- придумайте умови задачі за розв'язанням ;
- складіть обернену ;
- накресліть чотирикутник, проведіть в ньому відрізок так, щоб утворився 5-кутник і трикутник .

Завдання залежать від теми і підготовленості учнів(Додаток 12).

Потім діти вчать працювати в групах. Тут головне – треба навчити слухати товариша, радитись, вболівати за виконання колективного завдання, яке спікери груп отримують від учня (Додаток 10).

Ось, наприклад, під час вивчення теми «Нумерація чисел першого десятка» на картках групам дається завдання:

- назвіть наступне число до чисел 3, 5, 8, 2, 9, 1, 4 ;
- назвіть попереднє число до чисел 5, 7, 10, 2, 8, 3;
- назвіть сусідів чисел 7, 4, 8, 6, 9, 5;
- запишіть приклади на додавання, у яких відповідь 7, 5, 9.

В другому класі завдання групам будуть інші:

- придумай обернену задачу ;
- обчисли приклад $13 - 8$ двома способами ;
- накресли квадрат зі стороною 3 см, обчисли його периметр ;
- знайди зайве 32, 74, 38, 39, 37;

Потрібно слідувати, щоб команди уважно прочитали завдання, секретар зробив необхідні записи чи креслення, щоб група достойно презентувала результати роботи.

Оволодіти навчальним предметом - означає навчитись розв'язувати не лише передбачені державним стандартом задачі (стандартні завдання), а й ті, що потребують мислення, творчих пошуків, оригінальності, винахідливості (нестандартні завдання).

Задачу вважають стандартною, якщо її розв'язання вимагає від учнів застосувати той чи інший відомий алгоритм чи аналогію, який у практиці навчання називають розв'язанням за зразком.

На відміну від стандартних, творчою або пошуковою називають вправу, приступаючи до виконання якої учні не знають заздалегідь ні способу її розв'язання, ні того, на якому матеріалі ґрунтується розв'язання.

Для розвитку пізнавального інтересу школярів у процесі навчання застосовуються різні типи нестандартних завдань:

- складання і розв'язання задач на матеріалі довкілля;
- розгляд вправ на розвиток умінь висловлювати здогад, припущення, доводити справедливості певних тверджень;
- збагачення навчального матеріалу завданнями з логічним навантаженням;
- використання цікавинок на уроці (головоломки, задачі-вірші, ігрові вправи, тематичні загадки, тощо) (Додаток 3,2,1).

Для 6-літок нестандартними є різноманітні ігрові вправи, лічилки, задачі-вірші, тематичні загадки, завдання в малюнках, практичні завдання з лічильними паличками, цікаві квадрати, логічні задачі.

У роботі з дітьми на уроках у початкових класах потрібно приділяти значну увагу розвитку логічного мислення, зв'язного мовлення.

З цією метою інколи потрібно мотивувати навчальну діяльність необхідністю допомогти казковим героям, звірятам, виконати завдання, стосовно навчального завдання у цікавій несподіваній формі(Додаток 11).

Наприклад, на уроках математики запропонувати дітям

розв'язати суперечку Зайчика і їжачка. Допомагає сформувати вміння, перевіряти себе, аналізувати помилки, доводити правоту гра «Лісова школа» :

-У „Лісовій школі" між Зайчиком і їжачком виникла суперечка. Вони розв'язували приклад: $8+9$. У Зайчика вийшло 17, а у їжачка - 16.

- Діти, допоможіть звірятам.

- Хто розв'язав правильно? Доведіть.

- Що треба знати звірятам під час розв'язування таких прикладів? (Додавати числа частинами.)

- Або, вони розв'язували приклад: $5 \cdot 4$. У Зайчика вийшло 20, а у їжачка - 15.

- Хто розв'язав правильно? Доведіть. (Перевірити додаванням однакових доданків).

•На полотні намальовані фігурки звірят — учнів лісової школи, під кожною фігуркою - кишеньки для карток із завданнями. Діти розв'язують приклади разом з учнями лісової школи. У звірят вийшли такі відповіді: 14, 15, 18, 17, 16 (картки відповідно вставлені в кишеньки). Діти звіряють зі своїми результатами.

•Чи всі лісові мешканці правильно розв'язали?

•Хто з них помилився?

•А як це могло трапитись?

Знання, отримані разом з враженнями, запам'ятовуються надовго. Тут збагачується не тільки математична компетентність, але і соціальна, громадянська

На уроках часто застосовується пошуковий метод, щоб розвивати в учнів уміння самостійно мислити, знаходити розв'язання, радіти за результати пошуку

Треба знайти суму довжин сторін прямокутника. (Даю дітям прямокутник.)

• Як це зробити? Діти доходять висновку, що треба виміряти дві сторони прямокутника.

Щоб зняти втому, підтримати інтерес дітей, рекомендується

вводити ігрові завдання:

• На набірному полотні виставити фігурки звірят: вовка, лисиці, зайця. Під кожним з них - прямокутник з довжиною сторін у сантиметрах: 5 і 4, 3 і 5, 5 і 6.

Дивіться! Ну і чудо! Спортсмени заєць, вовк, лисиця, закінчуючи зарядку, вирішили оббігти площадку. Чий шлях буде довший? Подумай! І скажи скоріше ?

Гра стимулює роботу.

- Найдовший шлях у зайця. Йому треба тренуватися, щоб утекти від вовка і лисиці.

Накресли прямокутники із сторонами 2 см і 8 см, 5см; 5см, 1 см і 9 см.

- Що можна сказати про периметри прямокутників?

- Обчисли площі. Який з них має найбільшу площу? Що це за фігурка?

- Що можна сказати про площі прямокутника і квадрата, периметри яких однакові? (Найбільшу площу має квадрат.)

Під час вивчення теми «Таблиці множення» є необмежені можливості для активізації пізнавальної діяльності. З перших уроків активно використовувати наочність, роздатковий матеріал, і, звичайно, ігри:

- «Естафета», за допомогою якої учні готуються множити. Починати, з таблиці множення 2 чи 3.

- Діти, сьогодні під час бігу естафетою будемо передавати паличку через кожні 2 м чи 3 м.

- Приготувались! Марш! Діти передають один одному паличку, називаючи числа:

2, 4, 6, 8, 10, 12,...

3, 6, 9, 12, 15,...

Запам'ятовувати таблицю допомагає гра „ Увага! Таблиця”, Повторювати таблицю множення числа 3. На набірному полотні числа: 6,12,14,18, 24,30

- За більшістю добутоків визначте, яка це таблиця. (Таблиця

множення числа 3.)

- Яке число зайве?

- Яких добутків не вистачає? Гра спонукає до таких мислительних операцій: щоб визначити таблицю, вичленити зайве число, назвати добутки, яких бракує, дитина 3 рази повторює таблицю в умі, а отже, краще запам'ятовує її.

Засвоєнню таблиці множення спонукає гра „Знаю таблицю”. У кожного учня є набори карток з цифрами від 0 до 9. Вчитель називає яке-небудь число з таблиці множення, наприклад, 27. Діти піднімають картки з цифрами 3 та 9, бо 27 є добутком чисел 3 та 9. Аналогічно проводиться гра на знання учнями таблиці ділення.

На вивчення таблиці розрахована гра «Забий м'яч у сітку суперника».

I команда

II команда

2(відповідь)

3(відповідь)

Приклади табличного ділення з відповідями обох чисел упереміш записані на дошці.

8:4

12:4

15:5

10:5

Школяр записує половину прикладів, але розв'язує всі.

Засвоєнню знання таблиць допомагає гра «Плутанка».

На набірному полотні викласти числа, а учні вибирають лише ті, які діляться на дане число:

26 25 5 16 18 20 :5

21 24 13 7 11 28 :7

Щоб зацікавити учнів до вивчення таблиці множення рекомендують використовувати елементи популярних нині японських кросвордів. Діти розв'язують приклади, що містять

табличне множення та ділення і записують результат. Потім, знайшовши у великому квадраті маленький квадрат з відповідним номером, зафарбовують його. Виконавши всі приклади і зафарбувавши квадрати з відповідними номерами, діти отримують зображення певного предмета, цифри, букви, казкового героя.

Працюючи з дітьми, можна зробити висновок, що не потрібно давати дітям знання у готовому вигляді, а за допомогою запитань, постановки пізнавальних завдань спонукати їх брати активну участь у здобутті знань. Потрібно так будувати роботу на уроці, щоб відбувався спільний колективний пошук істини. Усе це активізує процес пізнавальної діяльності учнів, особливо вищу її форму - розумову, сприяє розвитку в дітей самостійності мислення, що є найважливішою метою навчання.

Значно поживляє роботу на уроці, активізує навчальну діяльність учнів, сприяє розвитку логічного мислення, прищеплює навички обчислювати усна лічба.

Усну лічбу можна проводити за таблицями «Чарівні сніжинки», «На яку квіточку впаде краплинка», «Чарівна квітка», «Матрешки», «Зірви яблучко», «Зірви грушку», «Сонечко, засвіти віконечко» (Додаток 1).

Корисні для розвитку мовлення і мислення різноманітні математичні диктанти (Додаток 6,8,9).

Є чимало засобів для активізації пізнавальної самостійності учнів. Але в кожному з них є спільні слова: «Чи не могли б мені порадити?», «Чи не могли б допомогти?» «А як ви гадаєте?» тощо, щоб запалити в дітей бажання вивчати матеріал творчо, спрямовувати на самостійне здобуття знань, вмінь і навичок.

Такі завдання не викликають труднощів у дітей, а сприяють засвоєнню програмового матеріалу за рахунок створення інтересу до навчання і підвищенню пізнавальної активності. Всі ці завдання поживляють уроки, виховують інтерес до самого предмету, активізують пізнавальну активність учнів, розвивають логічне мислення, розширюють світогляд школярів, вчать порівнювати,

аналізувати.

Розвиток пізнавальних інтересів молодших школярів - процес тривалий і складний. Тут потрібна система ретельно продуманих заходів і прийомів, за яких використовуватимуться всі можливості навчально-виховного процесу. Навчити можна всього за будь - якої системи, та головне - якими засобами досягається успіх і як він відбивається на розумовому розвитку учнів. Оволодіти навчальним предметом - означає навчитися розв'язувати не лише передбачені державним освітнім стандартом задачі, а й такі, що потребують певної незалежності мислення, оригінальності, творчих пошуків.

Додаток 1.

УСНІ ВПРАВИ ДЛЯ УРОКІВ МАТЕМАТИКИ

• За таблицями 1, 2 діти не тільки розв'язують усно приклади, а й формують правила знаходження невідомих доданків, суми, зменшуваного, від'ємника, різниці.

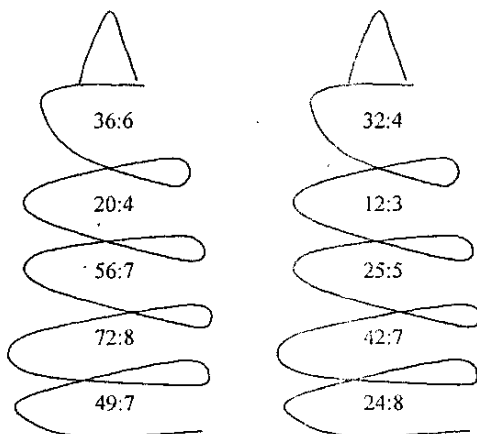
Таблиця 1

Д		25		19		42	35
Д	30		27		23		48
С	80	48	42	51	82	63	

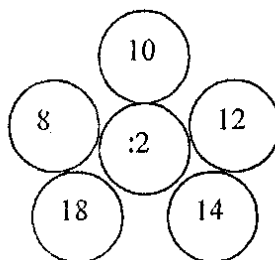
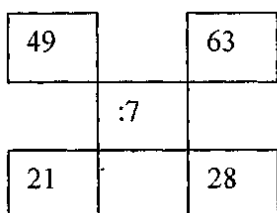
Таблиця 2

З		17		62	45		100
В	6		9		27	11	
Р	10	7	36	8		23	90

• *«Політ на ракеті!»*. До дошки виходять два учні змагаються, хто першим злетить на «ракеті». (Завдання обирати відповідно до виучуваного матеріалу.)

- Лічба за числовими фігурами.

- Лічба ланцюжком.

45

+11

: 7

- 3

+ 19

- Кругові приклади.

$7 \cdot 4 + 43$		$49 : 7 + 12$		$15 + 8 \cdot 6$		$71 - 8 \cdot 7$
$25 + 6 \cdot 4$		$28 : 4 - 0$		$63 : 9 + 18$		

- Доповнення до числа.

Доповнити до 100. Наприклад, у відповідь на число 64 називають 36.

- Кращий обчислювач. Ця гра має різні варіанти.

На дошці записати два стовпчики прикладів. Викликати двох учнів, які мають захищати честь своєї команди, що «вболіває» за свого обчислювача.

• Гра «Склади два приклади». Вчитель показує картку з прикладом на додавання чи множення. Учень, якого викликали до дошки, складає і записує два приклади на віднімання чи ділення і розв'язує.

$$\begin{array}{r} 7 + 2 = 9 \\ 3 \cdot 7 = 21 \end{array}$$

$$9 - 7 = 2 \qquad 21 : 3 = 7$$

$$9 - 3 = 7 \qquad 21 : 7 = 3$$

• Гра «Хто швидше». На дошці у два стовпчики записано приклади табличного множення, а між ними - результати. Два учні з'єднують свої приклади з правильним результатом за допомогою стрілок.

$$2 \cdot 3 \quad 18 \quad 3 \cdot 4$$

$$2 \cdot 7 \quad 16 \quad 3 \cdot 7$$

$$27$$

$$2 \cdot 8 \quad 18 \quad 3 \cdot 9$$

$$21$$

$$2 \cdot 9 \quad 14 \quad 3 \cdot 6$$

$$12$$

$$6$$

Усну лічбу слід проводити за таблицями «Чарівні сніжинки», «На яку квіточку впаде краплинка», «На яку тваринку впаде сніжинка»,

Дидактична гра в житті кожної дитини займає особливе місце і є одним із засобів розвитку пізнавальної активності школярів у процесі навчання.

В.О.Сухомлинський писав «Без гри немає і не може бути повноцінного дитячого розвитку. Гра - це величезне світло, через яке в духовний світ дитини вливається життєдайний потік уявлень, понять про навколишній світ».

Гра дарує дітям радість і захоплення, пробуджує у душі кожного з них добрі почуття, роздмухує вогник дитячої думки й

творчості. Вона дає змогу привернути увагу і тривалий час підтримувати інтерес до тих складних завдань, на яких не завжди вдається.

„ЧАРІВНА ЯБЛУНЯ»

Зображено яблуню, біля кожного яблучка приклади: 3+2; 5+4; 8-2; 8+1; 10-3; 4+1; 2+6; 7-6 і т.д.

У садочку яблуня –
Гарна і рясна,
Ще й рум'яні яблучка
Вродила вона.
Яблуня запрошує
Всіх на свій врожай:
-Хочеш, друже, яблучко?
Що ж, підходь, зривай!

„ЗАЙЧЕНЯТА І ЯЛИНКА»

На дошці зображено 5 зайченят, під якими приклади: 5+5; 7+3; 9+1; 6+4; 8+2

Зайчενята сірі спинки
Заховались під ялинки.
А оцих зайчаток п'ять
На галявині сидять,
Не ховаються з затінок
Бо нема у них ялинок.
Нумо, діти, допоможіть
їм ялинки посадить

Один учень працює біля дошки, розв'язує приклади і біля кожного зайчика «садить» ялинку.

„КІТ І ВИШНЯ»

Зображений кіт і 6 пташок на вишні, біля кожної пташки - приклади:

7-1; 5+2; 4+3; 6+3; 8-2; 7+1.,

Там, де ягід грона пишні,
Лізе кіт в саду на вишню.
Може, хоче ласувати.
Свіжих ягідок нарвати?
Не така котяча вдача –
Він вишень тих і не бачить,
Бо для нього вишня спіла
Горобцями уродила.
Ой, малята, йдіть сюди,
Порятуйте їх з біди.
Хай Воркіт сьогодні зранку
Шука мишку до сніданку.
Учні розв'язуючи приклад знімають горобчика.

„КІТ І РИБКИ»

Зображено котика і 4 рибки, біля кожної приклади:
7-3; 6-1, 5+2; 4+2.

Кіт Васько на став ходив,
Досить рибки навудив!
Поможіть йому, малята,
Рибку у відро зібрати.

„ОГІРОЧКИ І ЛИСТОЧКИ»

Зображено два рядочки огірочків із прикладами:
10-1; 4-4; 7+2; 8-1; 4+5; 10-2; 5-1; 10-3; 7+1; 5+4; 3+3; 8+2.
Огірчата - огірочки
Рівно в'ються в два рядочки.
І довгасті, і зелені
Так і просяться у жмені.
Нумо, друже, поспішай.
То збереш рясний врожай
Поки хитрі огірочки
Не сховались під листочки.

Біля дошки працюють два учні. Інші школярі виконують самостійно. У цій грі є елементи змагання: -Хто швидше збере огірочки? -Хто більше збере огірочків?

«ЗАЙЧЕНЯТА -СТРИБУНЯТА»

На дошці записано приклади:

$$2*5=7 \quad 6*2=4$$

$$4*4=8 \quad 8*2=10$$

$$3*4=7 \quad 6*3=9$$

Замість зірочок - зайченята.

Зайченята - стрибунята хочуть, діти, з вами гратись.

Ось у прикладах на дошці Стрибунята сіли.

Відгадайте, які знаки (цифри) собою закрили.

Цю гру найкраще організувати для проведення самостійної роботи.

Під час перевірки один учень знімає зайчат, під якими написані знаки «+», чи, «-». Всі звіряють свої роботи з прикладами на дошці.

Підсумок: Зайченята задоволені, що ви так добре всі впоралися із завданням. Вони обов'язково ще завітають до вас із цікавими іграми.

«ВЕДМЕДІ-МАТЕМАТИКИ»

Ці веселі ведмежата дуже люблять математику, бо вони, щоб ви знали, вчилися у мудрої Сови. Хоч ведмежата й роблять математику, але інколи вони все ж допускають помилки під час обчислень. Наше завдання - знайти ці помилки і виконати правильно:

$$3+4=7 \quad 4+2=6$$

$$10-7=2 \quad 6+3=8$$

$$9-6=3 \quad 10-3=10$$

$$2+5=7 \quad 5+4=8$$

$$8-1=9 \quad 7+1=8$$

Біля дошки працюються 2 учні.

Спочатку прикріплюють біля кожного прикладу кружечки (синій - правильно обчислено, червоний - неправильно розв'язані завдання)

«КАЛЬКУЛЯТОР»

Обладнання: зображено модель мікрокалькулятора, в якому екран містить проріз для вставлення чисел, результату дії над числами, про які йдеться у математичній загадці. Її загадує учень, або вчитель. Набори цифр.

«МАТЕМАТИЧНЕ ЛОТО»

- 1.Скласти прикладів скільки учнів у класі.
- 2.Значення виразів не повинні повторюватись.
- 3.На кожній картці записувати відповідь одного з прикладів, але тільки не того, який записано зліва.

Правила гри:

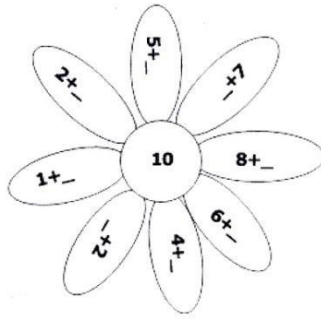
Починає гру будь хто. Гравець читає вираз не називаючи його значення, але відповідь називає той, у кого на картці вона записана. Це дає право гравцеві прочитати свій вираз

7 3+6 9 10-3

«РОМАШКА»

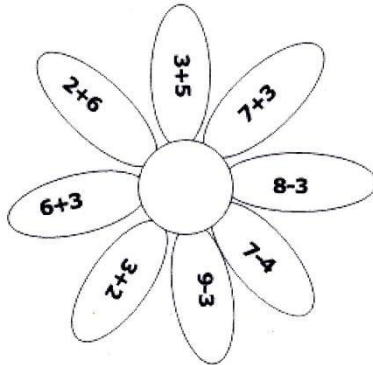
«Пелюсточки» квітки потрібно встановити цифру так, щоб у сумі з даним числом було 10. Тільки тоді «ромашку» можна «вплітати» у віночок

Ігри по групах:

«СКЛАДИ КВІТКУ»

Кожен учасник гри бере «серединку» квітки з прикладами і серед «пелюсточок» вибирає потрібну - з правильною відповіддю. Виграє той, хто перший кладе квітку

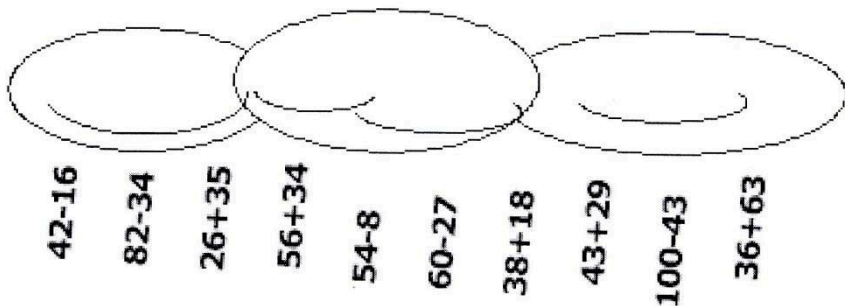

«АРХІТЕКТОР»

З кружечків, прямокутників і трикутників склади фігурки різних тварин.

«ДОЩИК»

Наш добрий друг Чебурашка пішої гуляти. Був гарний сонячний день. Раптом налетіла хмара, полився дощ. Ось вас відерце. Швидко зберіть весь дощик, щоб не змок Чебурашка. Але для цього треба приклади розв'язати.

«ПОКАЖИ ВІДПОВІДНЕ ЧИСЛО»

Учитель називає число, демонструє цифру, а учні показують відповідну кількість кружечків.

«ДОПОВНИ ДО 7 ЧИСЛА»

Учитель називає число, а учні показують картку з числом, яке доповнює назване до 7.

«ФУТБОЛ»

На дошці зображені ворота, у яких записано числа: 7, 9, 5, 4, 8. Унизу записано приклади. Виграє той, хто заб'є гол у відповідні ворота.

«ХТО БІЛЬШЕ?»

Назвіть найбільшу кількість прикладів із зазначеним результатом. Виграють ті діти, які безпомилково й швидко виконують завдання.

«ЗРОБИМО КВІТОЧКУ»

На таблиці намальовано квіточку, в середині якої зображено будь-яку кількість червоних кружечків, пелюстки обведено чорним олівцем. У середині кожної пелюстки зроблено прорізи. На набірному полотні виставлено картки з прикладами.

Правила гри: діти перелічують кількість кружечків у середині

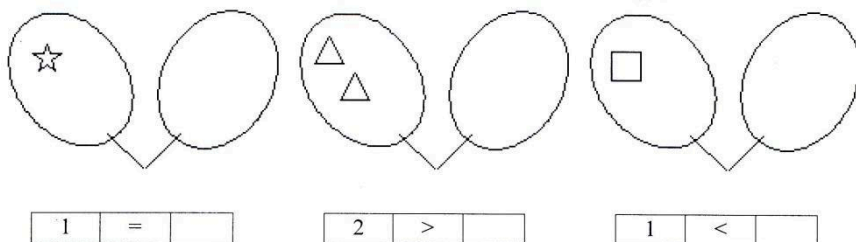
квітки, знаходять приклад з такою самою відповіддю і встановлюють його у пелюстку. Гра закінчується, коли всі пелюстки будуть заповнені.

«СКІЛЬКИ, ЯКИЙ ПО ПОРЯДКУ БУДИНОК?»

Розмістити в один ряд 10 карток із зображеними будиночками від I до 10 (по порядку), другу, четверту, шосту, восьму карточки повернути зворотною стороною. Нагадати, що будиночки, в яких живуть числа, але деякі з них заховались, потрібно знати, які це числа. Той, хто правильно відповість, відкриє картку.

Скільки всього будиночків? Як будинки будуть всі відкриті, діти лічать від 1 до 10 і від 10 до 1.

«ДОМАЛОЙ І ДОПИШИ»

На

дошці намальовано повітряні кульки, під кульками записи з порожнім «віконечком».

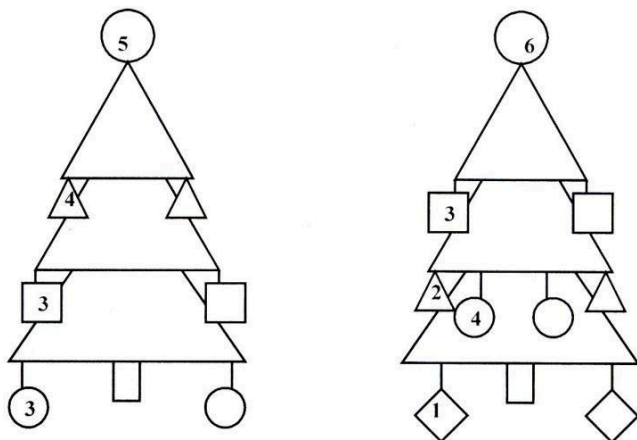
Біля кожної пари кульок учитель прикріплює силуетні малюнки: білочка, зайчик, лист

Допоможіть звірятам заповнити «віконечка» і прочитати записи. Учні домальовують стільки предметів, щоб рівності і нерівності були правильними. У «віконечку» записують відповідну цифру.

«ЯЛИНКА»

- Хто швидше прикрасить математичну ялинку? Записати у вільні геометричні фігури цифри. Прикрашаючи незвичку ялинку,

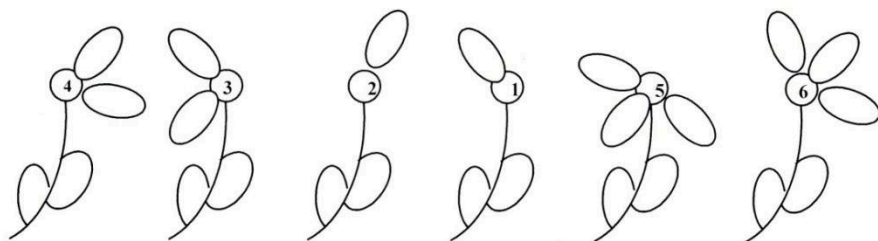
учні повторюють склад числа.

«ЗБЕРИ ВРОЖАЙ»

На дошці - макет кошиків та силуетні картинки яблук в довільному порядку

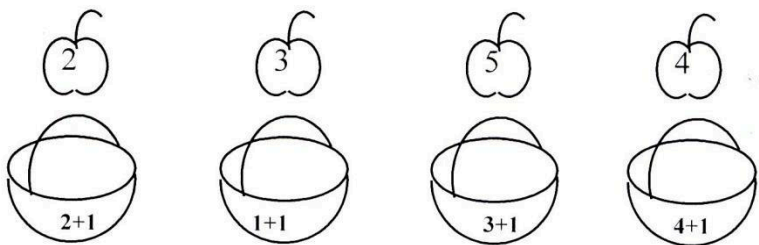
Розв'яжіть приклади та покладіть яблука до потрібних кошиків за допомогою стрілок

«ДОМАЛЮЙ»

На дошці намальовано квіти

Числа живуть у цих чарівних квітах. Дмухнув вітерець і зірвав пелюстки. Домалюй кожній квіточці відповідну кількість пелюсток

«КОЖНІЙ КВІТОЧЦІ - КРАПЛИНКА»

На дошці макети квітів. Над квітами макети макети краплинок з прикладами.

- Уважно розв'яжіть квітучу галявину.
- На яку квітку повинна впасти кожна з цих краплинок

«ПРИВ'ЯЖИ» ПРИКЛАД ДО ПОТРІБНОЇ ВІДПОВІДІ»

Чебурашка і крокодил Гена розв'язали приклади на повітряних кульках. Повіяв вітер і кульки полетіли. Допоможіть казковим героям, «прив'яжіть» приклади за допомогою «ниточок» до потрібних відповідей

«ДОБЕРИ ДОДАНОК»

Учитель в одній руці піднімає картку з одноцифровим числом, наприклад 8, у другій руці - картка з двоцифровим числом, наприклад 17. Учні піднімають картку з таким числом, яке в сумі з числом 8 дорівнює 17. Отже піднята картка з числом 9 правильна.

«ФУТБОЛ»

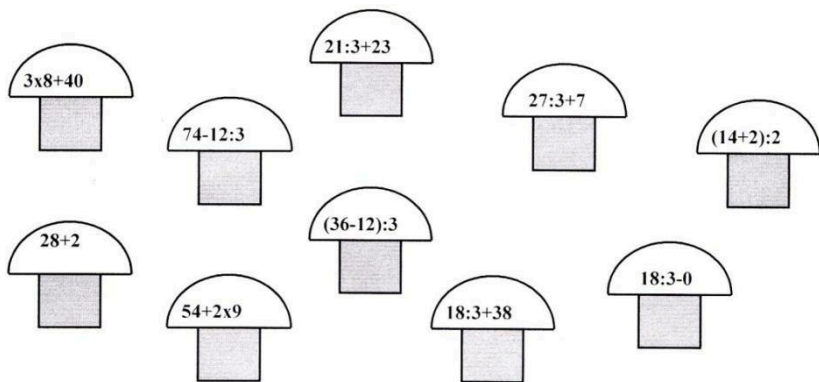
Клас ділиться на дві команди. Учень з першої команди називає довільний приклад і вказує учня з другої команди, який буде відповідати. Якщо відповідь правильна, то гравець, який відбив «удар», дає завдання першій команді. Якщо відповідь

правильна, то «нападаюча» команда дає правильну відповідь і хором говорить «Гол». Перемагає команда, яка заб'є більше «голів».

«ЗБІЛЬШИТИ І ЗМЕНШИТИ НА 1»

Учитель підносить картку з будь-яким числом, а учні піднімають у лівій руці картку з таким числом, яке вийде в результаті збільшення даного числа на 1, а у правій руці - картку з числом, яке утвориться при зменшенні даного числа на 1. У грі перемагає той, ряд учнів, які жодного разу не помилилися.

«ХТО ІЗ БІЛОЧОК ШВИДШЕ ЗБЕРЕ ГРИБИ?»

Клас ділиться на дві команди. Виграє та команда, учні якої найшвидше розв'яжуть усі приклади.

Додаток 2.

ВІРШОВАНІ ЗАДАЧІ, ЗАДАЧІ-ЖАРТИ

Вийшла Надя на поріг,
Бачить сонце угорі.
Стала Надя міркувати:
Спостережливий Андрійко
Міркував якось про двійку:
Два трапляється кругом –
Двоє зябер має сом.
Два крила сорока має,
Лиш тому вона літає;
Ну, а я все підмічаю,
Бо очей аж двоє маю.
Півень залетів на тин.
А на тині ще один.
Скільки ж півників усіх?
Полічи-но швидко їх!
Як же Сонце рахувати?
Раптом песик каже «Гав!».
Вмить його порахував.
(1 4- 1)

Ось листок і ще листок
Заховались між квіток.
Вам просте завдання, діти:
Ці листочки полічити.

(1 + 1)

Дві сестрички — дві синички
У зеленому гаю,
Там і ніжний соловейко
Веде пісеньку свою.
Скільки всіх?

(2 + 1)

Сидів хлопчик біля річки.
Він піймав аж три плотвички.
Кошенятко одну вкратило.
Скільки рибок в нього стало?

(3-1)

Три веселі киці
Грались на травиці.
Враз одна сховалась;
Скільки киць зосталось?

(3-1)

Мишеня ліском йшло пішки,
Несло друзям три горішки.
Та й дорозі не втерпіло,
Непомітно два з них з'їло.
Сіра мишка в нас питає:
— Скільки мишеня горішків має?

(3 - 2)

Через поле навпростець
Дибав білий баранець,
Три овечки за собою
Вів горою з водопою.

(1 + 3)

Горобець і три синиці
Он летять до годівниці.
Скільки птахів, підкажіть,
Будуть вдячні за обід?

(1+3)

Ох, було у нас мороки:
Посварились дві сороки.
На їх шум ще дві примчало.
Скільки разом сорок стало?

(2 + 2)

На лужку серед лози

Заховались дві кози.
А отут стоять ще дві,
У густій рясній траві.
Підрахуємо гуртом,
Скільки кіз усіх разом?

(2 + 2)

Бігло до річки троє качат,
Разом з ними і мама малят.
Дуже вони захотіли вже пить.
Скільки їх разом, Ану лиш скажіть?

(3 + 1)

Три веселі киці
Грались на травиці.
Рижик теж до них прибіг
— Скільки кошенят усіх?

(3 + 1)

Киця Мурка на всі ніжки
Взула шовкові панчішки.
Та одна десь загубилась.
Скільки в киці залишилось?

(4-1)

Руку вгору піднесіть
І почнемо всі лічить,
Скільки пальців на руці,
Хором скажемо усі.

(5)

На травиці біля хати
Метушаться цуценята.
Двоє білих, наче сніг,
Троє чорних — скільки всіх?

(2 + 3)

Ой, грибочки у гайочку
В капелюшках стоять.

Два грибочки, три грибочки.
Разом буде...

(2 + 3)

Дві синички, гарні пташки,
На вербі сиділи,
Три подружки-щебетушки
Раптом прилетіли,
— Скільки на вербі синиць?
Полічи веселих птиць.

(2 + 3)

Були у нашому дворі
Два горобці, три снігурі.
Хто-може скласти лік птахам
— Всім горобцям і снігурам?

(2 + 3)

Три сови та два сичи.
Скільки разом, полічи?

(3 + 2)

По дорозі зайчик біг.
Ніс 5 яблук на пиріг.
Одне впало, покотилось.
Скільки яблук залишилось?

(5-1)

Пташка мала пташенят,
П'ять сіресеньких малят,
Раптом трапилась біда:
Випало одне з гнізда.
Скільки пташенят тоді Залишилось у гнізді?

(5-1)

— Васю, ти чому сердитий?
— Слив не можу полічити,
П'ять було, одну я з'їв.
Скільки мамі залишив?

(5-1)

Швидко їде Федя
На велосипеді.
А за ним ще п'ять хлоп'ят.
Скільки хлопців їде в сад?

(1 + 5)

У садок до годівниці
Прилетіли дві синиці.
Потім ще чотири птиці.
Скільки птиць на годівниці?

(2 + 4)

Каже мати-квочка:
В мене два синочки
Та чотири дочки.
Скільки ж діточок у квочки?

(2 + 4)

По зеленій травці
Розбрелись овечки.
Три пішли під гірку,
Три пішли до гречки.
Дівчинка овечок
Полічить не може.
Хто із вас швиденько
Дівчинці допоможе?

(3 + 3)

Три овечки коло гречки.
На лужку ще три овечки.
Полічи овечок цих.
Скільки разом їх усіх?

(3 + 3)

П'ять метеликів літають
І на квіточки сідають.
Прилетів ось ще один,

Сів на квіточку і він.
Полічімо швидше всіх.
Цих метеликів прудких.

(5 + 1)

Ішов їжак, знайшов буряк,
Знайшов ще шість
— З сім'єю з'їсть.
Скільки буряків
Усього в їжаків?

(1 + 6)

Дві машини мав Петро,
П'ять приніс йому Дмитро,
Діти разом стали грати
І машинки рахувати.
Підкажіть, будь ласка, їм,
Скільки всіх машинок?

(2 + 5)

Появилися у квочки
Три сини, чотири дочки.
Хоч чекала на курчат.
Вийшло... (семеро) качат.

(3+4)

П'ять весняних рівчаків
Почали весняний спів.
Ще два гарно заспівали. Скільки разом пісень стало?

(5 + 2)

Шість малят-дошкільнят
Стали струнко в один ряд.
Підійшов до них Панас:
— Скільки зараз стало нас?

(8 + 1)

- Було у Марини
Сім ягід малини.

Шість вона з'їла.
А скільки лишила?

(7-6)

Раз до Чаплі на урок
Прилетіло 7 сорок.
Та лише з них три сороки
Підготували уроки.
Скільки ледарів-сорок
Прилетіло на урок?

(7-3)

Дехто навіть і на носі
Цифру вісім часто носить.
Цифра вісім у футлярі
— Дідусеві...
(окуляри)
У дворі в Антипа
Росте одна липа,
А сусід Пилип Посадив сім лип.
Скільки Антип і Пилип Посадили лип?

(1-7)

У Оксаночки в руці
Є чотири олівці,
А в її подружки Віри —
Ось погляньте, теж чотири.
Полічіть-но всі оці
Кольорові олівці.

(4+4)

П'ять берізок і три клени
Змалювала вмить Олена.
І спитала: — Скільки в мене
Тут усіх дерев зелених?
Полічить вона не може.
Хто Оленці допоможе?

(5 + 3)

Скачуть жабки: «Ква-ква-ква!
Ой, яка м'яка трава!».
Тут — п'ять жабок, а там — три.
Скільки разом їх в траві?

(5 + 3)

Ось до класу на урок
Залетіло шість сорок,
Дві пізніше прибуло.
Скільки всіх птахів було?

(6 + 2)

Шість веселих рогачів
В труби вигравали,
Ще два з трубами прибігли.
Скільки разом стало?

(6 + 2)

Біля річки на галявці
Знайшли моркву сірі зайці.
8 морквин — це не мало.
Одну з'їли.
Скільки стало?

(8-1)

Якось бігло через ліс вісім кіз.
П'ять були з них білі-білі,
Ну, а інші сірі-сірі.
Скільки бігло через ліс
Сірих кіз?

(8-5)

Вісім яблунь он ростуть.
З них чотири вже цвітуть.
Скільки ще не розцвіли?
Що б на це відповіли?
На полиці вісім книг.

Толя зняв одну із них.
Хто тепер сказати б міг,
Скільки на полиці книг?

(8—1)

Зловив Васько наш вісім риб.
Одна з них в воду раптом — стриб!
Відповідайте, рибок скільки
Тепер залилось у Василька?

(8-1)

Заварила чайка чаю,
Запросила вісім чайок:
«Приходьте всі на чай!».
Скільки їх тут — відгадай?

(1 + 8)

Під дубочком п'ять грибочків,
Під сосною їх — чотири.
Скільки разом?
Полічили?

(5 + 4)

Посадив ведмідь в лісочку
Шість берізок, три дубочки.
Та не може полічить.
Ану ж ви допоможіть!

(6+3)

Вісім птиць зліпив
Семенко і одну — мала Оленка.
Друзі, ви б не полічили,
Скільки діти птиць зробили?
З шісткою ця цифра схожа.
Хто назвати її може?
Вниз хвостом переверни
І цю цифру ти назви.

(8 + 1)

Задачі

Мчаться на санчатах
Четверо малят.
Троє з них — дівчата,
Скільки ж тут хлоп'ят?

(4-3)

Що у лісі так гримить?
Робить вулики ведмідь.
Він зробив їх тільки сім —
На два менше, ніж хотів.

(7 + 2)

Є в зайчихи п'ять малят,
Неслухняних зайченят.
На обід їх мати жде:
Три прийшли, а скільки йде?

(5-3)

Взяв я олівці до школи,
На три менше, ніж Микола,
А Микола взяв аж сім.
Скільки в мене олівців?

(7-3)

Жук на гілочку сідає,
Павука мерщій питає:
— Відгадай, друже-павук,
Скільки в мене ніг і рук?
— Це не складно буде, друже,
Шість у тебе ніг і рук.
В мене стільки ж їх та дві.
Скільки буде взагалі?

(6 + 2)

Два півники на току,
Дві гусочки у садку,

Дві качечки на воді,
Дві курки в лободі.
Скільки всіх?

$(2 + 2 + 2 + 2)$

Ось листок і грибок,
Ще листок і грибок.
Скільки тут усіх листків?
Скільки всього є грибів?

$(1 + 1; 1 + 1)$

Одну грушу Мишко мав.
Ще чотири братик дав.
На подвір'ї Мишко сів —
5 грушок відразу з'їв,
І подумав, чи не мало.
Скільки груш іще залилось?

$(1+4-5)$

Біля ганку — дві Тетянки,
Біля двору — дві Федори,
Біля річки — дві Ганнусі...
Тих дівчаток так багато!
Порахуйте їх, малята.

$(2 + 2 + 2 + 2)$

У лісочку, на горбочку
Три тополі, два дубочки,
Три берізки, два кленочки.
Скільки, друзі, на горбочку
Всіх дерев росте в лісочку?

$(3 + 2 + 3 + 2)$

Поховались кроленята —
Двоє в хлів, а трос — в хату,
Одне — під вербою,
у порічках — двоє.

Додаток 3.

Цікаві задачі

1. Усі учні першого класу вміють плавати. Оленка навчається у цьому класі. Чи вміє вона плавати? Чому ти так вважаєш?

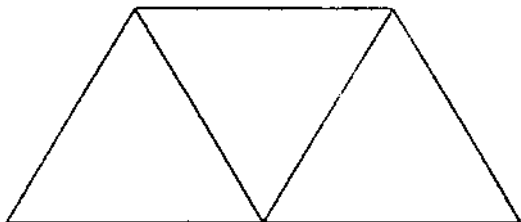
2. У вазі лежало 10 цукерок. Скільки Олі треба взяти цукерок, щоб у вазі залишилось не менше 7 штук? (Від однієї до трьох штук).

Задачі на кмітливість

1. Трійка коней за 1 годину пробігла 15 км. Скільки кілометрів пробіг кожен кінь?

2. Летіли гуси. Одна гуска спереду, а 2 - позаду. Одна гуска позаду, а 2 - попереду. Одна гуска між двома і три в ряд. Скільки було гусей?

3. Із 7 сірників склади 3 трикутники.

Задачі — жарти

Господарка несла в кошику 100 яєць, а дно упало. Скільки яєць залишилось? (Жодного.)

Валеологічні задачі

1. 7 гномів посадили по п'ять кущів смородини, а Білосніжка посадила 4 кущі. Скільки всього кущів смородини вони посадили?

2. У червні Дюймовочка зібрала 9 кг лікарських рослин, у липні в три рази більше, а в серпні - на 5 кг більше, ніж у липні. Скільки всього кілограмів лікарських рослин зібрала Дюймовочка?

Для того, щоб отримати позитивний результат у роботі з учнями необхідно якнайширше залучати школярів до самостійної пізнавальної діяльності, активізуючи їхню думку, спрямовуючи на глибоке усвідомлення матеріалу, сприяти активізації їх пізнавальної діяльності

Задачі-жарти

Задачі-жарти — це цікаві ігрові задачі з математичним змістом, їх не розв'язують як звичайні задачі, використовуючи ту чи іншу дію. Для їх розв'язання потрібно виявити винахідливість, кмітливість, розуміння гумору. Вони спонукають дітей міркувати, мислити, знаходити відповідь) використовуючи отримані знання.

Задачі жарти можна використовувати на початку навчання, щоб залучити дітей до змістовної цікавої діяльності.

1. Росли 2 верби. На кожній з них по 2 гілки. А на кожній гілці по 2 груші. Скільки всього груш?

2. З одного боку стоїть хлопчик, з другого — дівчинка, а посередині — півень яйце зніс. Хто швидше добіжить до яйця?

3. Мотоцикліст їхав у село. По дорозі він зустрів 3 легкові машини і одну вантажну. Скільки всього машин їхало у село?

4. Що буде з козою, як їй мине сім років?

5. За що учень виходить із класу?

6. Якщо машина їде яке колесо в Неї не крутиться?

7. Чи може страус називати себе птахом?

8. На складі 8 цистерн з пальним, по 46т у кожній. З двох цистерн пальне вилили. Скільки цистерн залишилося на складі?

9. Летіла зграя гусей: одна гуска попереду, а дві позаду; одна позаду і дві попереду; одна гуска між двома і три в ряд. Скільки було всього гусей?

Додаток 4.

ТАБЛИЦІ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА 2 З ПЕРЕХОДОМ ЧЕРЕЗ ДЕСЯТОК. ЗАДАЧІ НА ЗНАХОДЖЕННЯ НЕВІДОМОГО ЗМЕНШУВАНОВО

Мета: вчити учнів додавати і віднімати число 2 з переходом через десяток способом доповнення та вилучення до 10; формувати вміння складати та розв'язувати обернені задачі; розвивати навички швидкої лічби даного виду; виховувати пізнавальний інтерес до вивчення математики.

Обладнання: індивідуальні картки, картки з прикладами, мультимедійна презентація.

Хід уроку

I. Організаційна частина. Слайд 2.

Я всміхаюсь сонечку!

Здрастуй золоте!

Я всміхаюсь квіточці!

Хай собі росте!

Я всміхаюсь дощику!

Лийся, мов з відра!

Друзям усміхаюся!

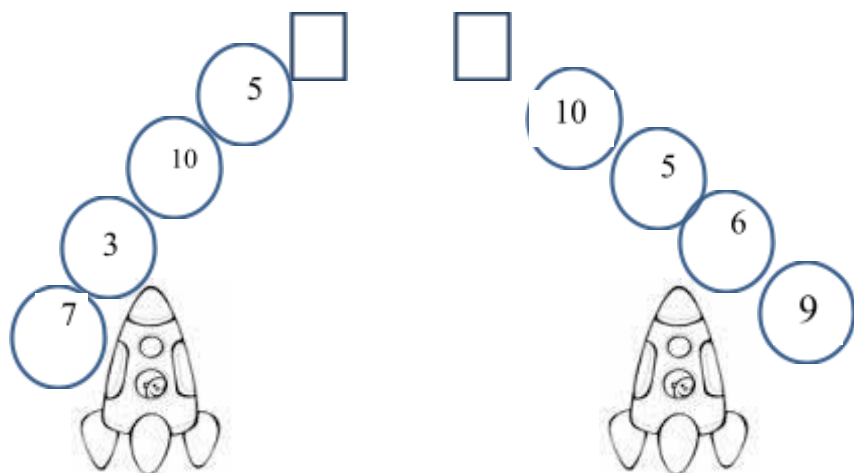
Зичу їм добра!

II. Актуалізація опорних знань.

1. Робота в парах. Гра «Хто швидше долетить до Місяця?».

Слайд 3.

- Рухатись будемо від зірочки до зірочки, обравши собі корабель самостійно. Щоб долетіти до Місяця, треба знайти суму чисел.
- Який результат ви отримали, долетівши до Місяця?
- Із скількох десятків складається число 25?
- Цифру 2 ми сьогодні напишемо каліграфічно.

2. Каліграфічна хвилинка. Слайд 4.

Каліграфічне написання цифри 2.

III. Повідомлення теми, мети уроку.

1. Гра «Не зіб'юсь». Слайд 5, 6.

$1+2$	$6+2$	$3-2$	$8-2$
$2+2$	$7+2$	$4-2$	$9-2$
$3+2$	$8+2$	$5-2$	$10-2$
$4+2$	$9+2$	$6-2$	$11-2$
$5+2$		$7-2$	

2. Проблемна ситуація.

-- Які з прикладів ми не вміємо обчислювати?

— Сьогодні на уроці ми ознайомимося з прийомами додавання і віднімання одноцифрових чисел, складемо таблиці додавання і віднімання числа 2 з переходом через десяток, будемо розв'язувати задачі і приклади.

-- Що ви очікуєте від уроку?

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Підготовчі вправи.

1) Усна лічба. Слайд 7.

$10+3=$
$10+4=$
$10+5=$
$10+6=$
$10+7=$
$10+8=$

2) Віршовані задачі. Слайд 8.

У акваріумі в школі є 9 рибок золотих.

Скільки риб купить Микола, щоб десяток їх ростить?

Десять сливок з'їли діти.

З них Семенко 8 з'їв.

Скількома сливками хлопчик
малу Оленку пригостив?

3) Робота в групі. Слайд 9.

-- Кожне з чисел доповнимо до 10.

10	
9	
8	
5	
4	

Фізкультхвилинка

$2+2=4$ – Кіт живе в квартирі /присідають, показуючи кота

$2+3=5$ –Котик любить спать /складають долоньки ніби

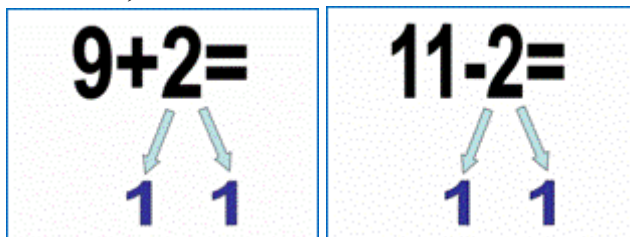
лягають спати

$2+4=6$ – Мишок він не їсть /заперечують помахом вказівних

пальчиків

2+5=7- Розлінився зовсім / *піднімають руки вгору, потягуються*
 2+6=8 – Працювати треба всім / *руки розводять в сторони*
 2+7=9- Досить уже спать/ *потягуються, стаючи на носочки*
 2+8=10- Мама і дівчинка Леся /*руки витягнуті вперед і зігнуті в ліктях*
 2+9=11- 3 котиком сваряться/*лікоть правої руки на долоні лівої*
 Котик ліниво нявчить / *виконують коловий рух головою*
 І за мишками біжить / *біг на місці*
 Мишки швиденько у нірки втікають,
 А учні швиденько за парту сідають.

2. Складання прикладів на додавання та віднімання числа 2. Слайд 11,12.

-- Подивіться який одержимо результат, якщо до 9+2, 11-2.
 Колективно з'ясуємо: щоб виконати дію 9+2, потрібно другий доданок розкласти на два доданки так, щоб можна було 9 доповнити до 10;
 щоб виконати дію 11-2, потрібно від'ємник розкласти на два числа так, щоб перше з чисел вилучало зменшуване до 10.

Завдання 82. Колективне опрацювання матеріалу. Слайд 13.

— Поясніть прийоми додавання і віднімання чисел з переходом через розряд.

— Перевірте результати обчислень за таблицями.

3. Робота з лічильним матеріалом

На наборному полотні вчитель виставляє 9 яблук. Треба додати ще

2. Діти додають і пояснюють.

V. Розвиток математичних знань.

1. Завдання 83

Учні «ланцюжком» розв’язують приклади. Один учень працює біля дошки, решта — у зошитах.

2. Завдання 84

-- Беремо всі дружно лінійки у руки,
Бо ми потребуємо цієї науки.

Яка довжина даного відрізка?

— Якої довжини відрізок будемо креслити?

— Чому?

Діти креслять відрізок завдовжки 11 сантиметрів. Учитель допомагає слабкішим учням

3. Офтальмологічна пауза

4. Робота над задачами

1) Розв’язання задачі № 85. Слайд 14.

— Про що йдеться в задачі?

— Що в задачі відомо?

— Що треба дізнатися?

— Якою дією будемо розв’язувати задачу?

Діти обирають відповідну схему до задачі. Вчитель на дошці

записує скорочений запис задачі.

Було — ?.

Поклав — 4ол.

Стало — 10ол.

Діти самостійно записують задачу.

Учні складають і розв'язують обернену задачу.

2) Задача з логічним навантаженням № 86. Слайд 15.

— Кого ви бачите на малюнку?

— Хто, на вашу думку, важчий? (Гусак)

— Чому?

— На скільки гуска важча? (На 2 кг)

5. Логічне завдання. Слайд 7.

$$9 \text{ О } 2 \text{ О } 1 \text{ О } 2 = 12$$

6.Завдання 86. Усне виконання завдання

VI. Підсумок уроку. Слайд 16.

-- Чого навчилися на уроці?

— Прочитайте тільки відповіді таблиць додавання і віднімання числа 2.

-- Як до числа $9+2$? Від числа 11 відняти число 2?

-- Як називається задача обернена до даної?

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

С. 17, завдання 88; 89.

Додаток 5.

Таблиці додавання й віднімання числа 3. Відрізки та ламані лінії. Задачі на збільшення числа на кілька одиниць.

Мета: ознайомити з прийомами додавання і віднімання числа 3 з переходом десятків; ознайомити з поняттям про ламані лінії; удосконалювати уміння розв'язувати прості задачі; розвивати

обчислювальні навички; виховувати наполегливість, чіткість.

Обладнання: гра «Мовчанка», таблиця цифри 7, малюнок «Склад числа 3», таблиця додавання і віднімання числа 3, малюнок ламаної лінії, гра «Яка відстань між зірками».

Хід уроку

I. Організаційний момент. Слайд 2.

Пролунав уже дзвінок,
Починається урок!
На уроці не куняй –
Математику вивчай!

Девіз сьогоднішнього уроку:
«Якщо хочеш багато знати,
треба гарно працювати!»

– Сьогодні наш урок присвячується космосу, його таємницям.
Напевно, кожна людина, вдивляючись у зоряне небо, мріє пізнати таємниці космосу.

II. Перевірка домашнього завдання.

– Перш ніж відправитись у космос, перевіримо, як ви пройшли підготовку до космічного польоту, як виконали домашнє завдання.

– Відкрийте зошити з домашнім завданням (проходжу, перевіряю).

– Яку задачу ви склали до I умови?

– Поясніть розв'язання I першої задачі. Скільки ж залишилось?

– Яку задачу склали до II умови?

– Скільки стало?

III. Актуалізація опорних знань. Слайд 3-4.

– Ну а тепер, ласкаво просимо до космосу.

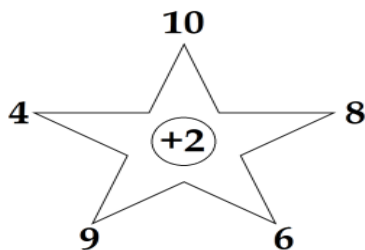
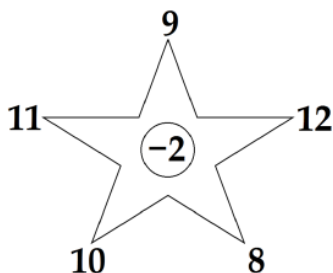
1. Задача.

На аеродромі було 11 літаків. 2 літаки полетіли. Скільки літаків залишилось на аеродромі?

- Що відомо в задачі?
- Про що говориться в задачі?
- Про що треба дізнатись?
- Чи можемо ми відразу відповісти на питання задачі?
- Як? Якою дією?
 $11 - 2 = 9$ (літаків).
- Отже, яка відповідь задачі?

2. Усні обчислення.

Гра «Мовчанка». Слайд 5.

Гра « Швидко порівняй число». Слайд 6.

25 ☆3 12 ☆9 34 ☆4 76 ☆9

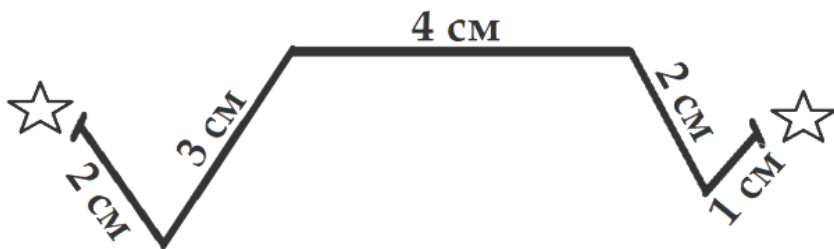
3. Хвилинка каліграфії. Слайд 7.

- Дві ракети мав Петро,
5 приніс йому Дмитро.
Діти разом стали грати,
І ракети рахувати.
Підкажи, будь ласка, їм –
Скільки є ракет у них? (7)
- Згадаємо сьогодні як каліграфічно записати цифру 7.
- Цифра 7 складається з 3-х елементів: хвилястої горизонтальної лінії, довгої прямої похилої лінії та короткої горизонтальної лінії.

Починаємо писати трохи нижче середини верхньої сторони квадрата, ведемо горизонтальну хвилясту лінію праворуч до верхньої правої вершини кута квадрата; потім, не відриваючи руки, ведемо вниз довгу пряму похилу лінію до середини нижньої сторони квадрата. Відірвавши руку, посередині другого елемента проводимо горизонтальну лінію симетрично з 2-х сторін.

4. Фізкультхвилинка.

5. Гра «Яка відстань між зірками?». Слайд 8.

– Як називається ця лінія? Яка відстань між зірками?
 $(2+3+4+2+1=12)$

6. Завдання 91

– Із скількох відрізків складено ламану? (4).

– Виміряти довжину найбільшого відрізка

Учні вимірюють довжини ланок, один учень біля дошки пояснює, як порівняти довжину найдовшого і найкоротшого відрізків.

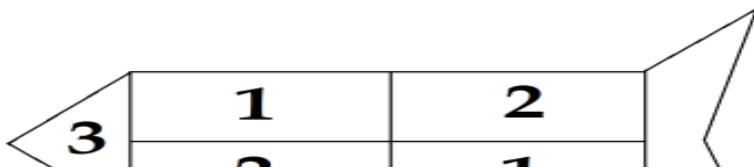
IV. Повідомлення теми та мети уроку.

– Сьогодні на нашому космічному уроці ми будемо вчитися додавати і віднімати число 3 з переходом через десяток. Дізнаємось, що таке ламана лінія та будемо розв'язувати задачі.

V. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Підготовчів прави. Слайд 9.

– Згадаємо склад числа 3.

2. Пояснення нового матеріалу.

а) Робота з таблицею (С.18)

– Прочитайте вирази із відповідями.

$$1 = 4$$

$$2 = 5$$

$$3 = 6$$

$$4 = 7$$

$$5 + 3 = 8$$

$$6 = 9$$

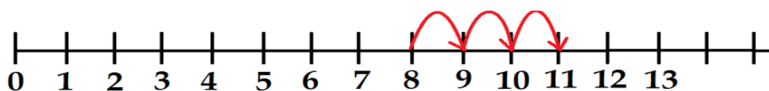
$$7 = 10$$

$$8 = \square$$

$$9 = \square$$

– Отже, навчимося додавати і віднімати число 3, виходячи за межі десятка.

– Розглянемо малюнок. Поясніть, як до числа 8 додати число 3.
($8+3=8+1+1+1=8+2+1=10+1=11$)

– Щоб виконати додавання, треба II доданок розкласти на 2 числа, перше з яких доповнювало б I доданок до 10.

Слайд 10-11.

Отже,

$$\begin{array}{c} 8 + 3 = 11 \\ \swarrow \searrow \\ 2 \quad 1 \end{array}$$

3). б) Способи віднімання (*Вивішую таблицю віднімання числа*)

$$\begin{array}{l} \text{— } 12 - 3 = 12 - 2 - 1 = 10 - 1 = 9 \\ \quad \quad \quad \swarrow \searrow \\ \quad \quad \quad 2 \quad 1 \\ \text{— } 12 - 3 = \square; 10 - 3 = 7; 7 + 2 = 9 \\ \quad \quad \quad \swarrow \searrow \\ \quad \quad \quad 10 \quad 2 \end{array}$$

в) Фізкультхвилинка.

VI. Узагальнення і систематизація знань.

- Щоб перелетіти на наступну планету, потрібно виконати завдання.

1. Завдання 93 (біля дошки)

-А тепер вирушаймо на планету задач

2. Задача 94. Слайд 12.

Хлопчик – 9 к.

Дівчинка –? к., на 3 к. більше

$$9 + 3 = 12 \text{ (к.)}$$

Відповідь: 12 к. у дівчинки.

- Нам час повертатись. Щоб знайти дорогу на рідну планету, потрібно виконати завдання у підручнику.

3. Завдання 95

Учні складають задачі за малюнками. Розв'язання записують самостійно. Учитель перевіряє.

4. Завдання 96*

— Запишіть число 5 сімома однаковими цифрами, з'єднавши їх знаками дій. $(1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 - 1 = 5)$

VII. Підсумок уроку. Слайд 13.

- Наша космічна подорож закінчується.
- Згадаємо, що нового ви дізналися?
- Як до числа 9 ми додати число 3?
- Що ще дізналися?
- Що таке ламана лінія?

На уроці не дримали
Гарно всі відповідали
Тож скажу вам у кінці
Всі ви діти – молодці!
За роботу по заслугі
Щиро дякую вам друзі!

VIII. Домашнє завдання.

С. 19, завдання 97; 98.

Додаток 6.

Таблиці додавання і віднімання числа 4 з переходом через десяток. Знаходження довжини ламаної лінії.

Розв'язування і порівняння простих задач

Мета: вчити учнів додавати і віднімати число 4 з переходом через десяток способом доповнення та вилучення до 10; формувати вміння складати та розв'язувати обернені задачі; розвивати навички швидкої лічби даного виду; виховувати пізнавальний інтерес до вивчення математики.

Обладнання: індивідуальні картки, картки з прикладами, мультимедійна презентація.

Хід уроку

I. Організаційна частина

II. Мотивація навчальної діяльності. Слайд 2-4.

- В знаннях – сила! Як ви думаєте, чому так говорять?

Щоб знання великі мати,
Треба розум розвивати,
Наполегливість, терпіння
А тоді прийде уміння.
Станеш ти тоді знавець.
Люди скажуть:»Молодець!»

- Сьогодні на наш урок я запросила незвичайних гостей.
Відгадайте загадку і скажіть, хто вони.
Гості до нас прийшли: сива,
А за нею - молода,
Третя яскраво розквітає,
А четверта ридає. (Зима, весна, літо, осінь)
- Рік має 12 місяців. Брати – місяці об'єднались у 4 родини, які ми називаємо – пори року. Саме вони цілий рік господарюють у природі. Люди кажуть, що у різні пори року земля прекрасна. І взимку мріють про літо, а влітку – про зиму. Сьогодні всі пори року я запросила до нас на урок, щоб вони допомогли перевірити ваші математичні знання.

III. Актуалізація опорних знань.

1. Гра «Очікування»

- Яким сьогодні має бути урок? (*Я хочу...*)
- щоб на уроці було цікаво...
- успішно виконати завдання...
- правильно все обчислити...
- отримати гарну оцінку...
- Спочатку я хочу перевірити, чи готові ви зустріти наших гостей.

2. Вправа «Незакінчене речення». Слайд 5.

- Щоб знайти невідомий доданок, потрібно ...
- Щоб знайти невідоме зменшуване, потрібно ...
- Ламана – це сукупність поєднаних між собою ...
- Довжина ламаної дорівнює

2. Перевірка домашнього завдання (с. 19, завдання 97; 98.)

Завдання 97

— Скільки склянок ягід зібрали з другого куща? Скільки всього склянок ягід зібрали?

Завдання 98

— Прочитайте складені вирази.

- Молодці. Першою запрошую до нас осінь. Бо вона розпочинає навчальний рік. . Осінь пропонує вам перше завдання.

3. Математичний диктант. Слайд 6.

Різниця чисел 11 і 2

7 плюс 2; 9 мінус 2

10 зменшити на 5

на скільки 8 більше за 5?

сума чисел 8 і 3

5 збільшити на 3

9 мінус 5

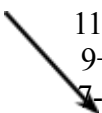
Самоперевірка. Слайд 7.

(9, 9, 7, 5, 3, 11, 8, 4 – правильні відповіді)

4. Гра «Футбол». Слайд 8.

На дошці – малюнки воріт з числами, між ними записи прикладів.

12	6+4
2	11-2
4	9+3
	7-5

8-4	10
12-3	11
9+2	9
8+3	

3. Каліграфічна хвилинка. Слайд 9-10.

(Зима принесла завдання.)

- Написання цифри 4.

- Встановіть закономірність і запишіть числа: 15 25 35 45 95

III. Повідомлення теми, мети

1. Вправа «Мікрофон». Слайд 11.

- Зима просить протоптати стежинки, розв'язати ланцюжки прикладів.

$1+4$	$6+4$	$4-4$	$9-4$
$2+4$	$7+4$	$5-4$	$10-4$
$3+4$	$8+4$	$6-4$	$11-4$
$4+4$	$9+4$	$7-4$	$12-4$
$5+4$		$8-4$	$13-4$

4. Проблемна ситуація.

-- Які з прикладів ми не вміємо обчислювати?

-- Сьогодні на уроці ми будемо вчитися додавати і віднімати число 4 з переходом через десяток способом доповнення та вилучення до 10. Вперед до здобуття знань.

III. Вивчення нового матеріалу.

- А допоможе нам в цьому Весна. Вона підготувала для нас кілька вправ, які підготують нас додавати і віднімати число 4 з переходом через десяток

1. Підготовча вправа. Слайд 12.

$$\begin{aligned} 11 - \square &= 10 \\ 19 - \square &= 10 \\ 14 - \square &= 10 \\ 20 - \square &= 10 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 7 + 3 + 1 &= \square \\ 8 + 2 + 2 &= \square \\ 9 + 1 + 3 &= \square \end{aligned}$$

Усне розв'язання задачі. Слайди 13-14.

- Розгляньте як виконати додавання та віднімання числа 4.

$$9+4=$$

$$12-4=\square$$

$$8+4=$$

Фізкультхвилинка.

VI. Закріплення вивченого матеріалу.

1. Розв'язування віршованих задач. Слайд 15- 16.

Петрик книги прочитав,

На полиці їх складав.

Ось поклав він 9 книг,

Потім ще 4.

Довго думав і гадав,

Скільки всіх книжок поклав? (13)

Ось летять до годівниці

Чотири подружки синиці.

Сім пізніше прибуло.

Скільки всіх птахів було? (11)

2. Самостійна робота. Виконання завдання 100 (1в. – верхній рядок, 2в. – нижній рядок).

Взаємоперевірка.

Учні складають різні задачі за першим виразом першого стовпчика.

- Чи здогадуєтесь , яка пора року завітає до нас тепер? Літо пропонує попрацювати з підручником.

3.Робота над задачею з неповними даними . Завдання 101. Слайд 17-18.

— Скільки квіток могли зрізати з клумби? Чому?

— Як дізнатися, скільки квіток залишилось? Діти самостійно записують розв'язання задачі.

4.Завдання 102

Учні «ланцюжком» коментують, як з кожної рівності скласти та обчислити по одному виразу на знаходження одного з доданків.

5. Задачі 103 – колективне виконання.

- Чим схожі задачі? Чим відрізняються? Чому перша задача розв'язується відніманням, а друга додаванням?

6. Завдання 104

7. Завдання 105. Усне виконання завдання

— Яка маса гарбуза? Яка маса цукру?

8.Завдання 106*

Учні встановлюють закономірність і продовжують ряди.

IV. Підсумок уроку. Слайд 19.

- Молодці, ви сьогодні добре працювали. Давайте нагадаємо, що ми встигли зробити на уроці ?

- Чи здійснилися ваші очікування?

-Я хочу подякувати вам за співпрацю.

V. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

С. 21, завдання 107; 108.

Додаток 7.

Таблиці додавання і віднімання числа 5 з переходом через десяток. Вирази зі змінною. Прості і складені задачі

Мета: вчити учнів додавати і віднімати число 5 з переходом через десяток способом доповнення та вилучення до 10; формувати вміння розв'язувати прості і складені задачі; розвивати навички швидкої лічби даного виду; виховувати пізнавальний інтерес до вивчення математики, культуру писемного мовлення.

Обладнання: індивідуальні картки, картки з прикладами, мультимедійна презентація.

Хід уроку

I. Організаційна частина. Слайд 2.

Учитель та учні вітаються.

Доброго ранку травам росистим,
Доброго ранку квітам барвистим,
Доброго ранку сонечку ясному,
Доброго ранку людям усім
І всьому прекрасному.

2. Повідомлення теми заняття

– Сьогодні ми здійснимо подорож до чарівного лісу.

Ми поїдемо в ліс за знаннями,
Кмітливість візьмемо в дорогу із нами,
Фантазія теж нам у лісі згодиться,
Отож, поспішайте і не запізниться.

II. Актуалізація опорних знань. Слайд 3.

-Усе, що раніше вивчали, згадаймо.

У гру «Незакінчених речень» пограймо.

1. Вправа «Незакінчене речення»..

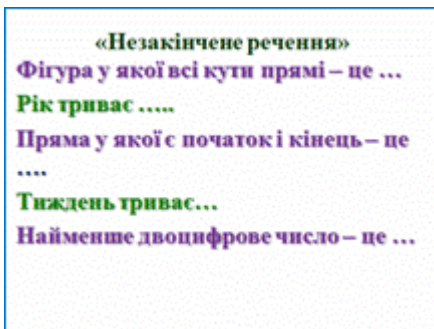
- Фігура у якої всі кути прямі – це ...

- Доба триває

- Пряма у якої є початок і кінець – це

- Тиждень триває...

- Найменше двоцифрове число – це

2. Перевірка домашнього завдання. (с. 23, завдання 117; 118).
Слайд 4.

Завдання 117

— Які овочі міг віднести син?

Завдання 118

— Прочитайте відповіді. Який вираз «зайвий»? ($9 + 3$)

3. Усні обчислення. Слайди 5-8.

- Щоб успішно подорожувати,
Треба усний рахунок розпочати.

Рахунок не простий, а пізнавальний. Якщо ви обчислите цей ланцюжок, то дізнаєтеся, скільки років можуть прожити без їжі деякі види черепах.

$$3 + 3 + 4 - 5 \text{ (5 років).}$$

А якщо обчислите значення цього виразу, то дізнаєтеся, скільки очей у павука.

$$3 + 6 - 4 + 3 \text{ (8).}$$

Сон у зайця неспокійний. За добу він ненадовго засинає разів...
А скільки, ви дізнаєтеся, обчисливши цей вираз:

$$10 + 6 - 3 + 7 \text{ (20 разів).}$$

А якщо ви бажаєте дізнатися, скільки чорних цяток є на крильцях комашки сонечка, знайдіть значення цього виразу:

$$3 + 5 - 3 + 2 \text{ (7).}$$

Молодці! Поки ми дружно рахували, стежина привела нас до

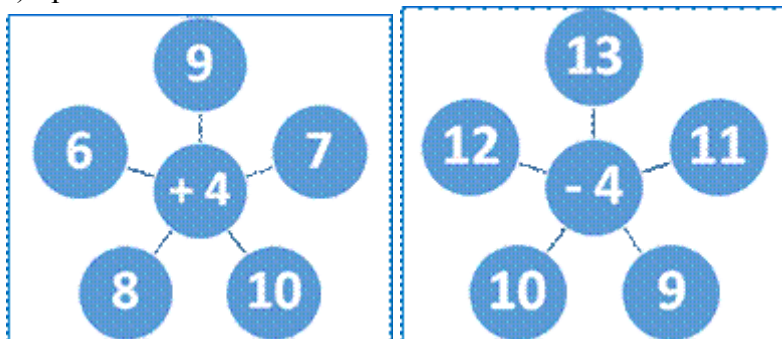
чарівного лісу.

- Діти, а як слід поводитись у лісі?

У лісі не можна шуміти й кричати.

Нам краще в «Мовчанку» із вами пограти.

а) Гра «Мовчанка». Слайд 9.

- У лісі нас зустрічає його мила мешканка. Хто вона?

Хвіст трубою, спритні ніжки -

Плиг із гілки на сучок!

Носить у дупло горішки

В золотий свій сундучок. .

б) Допоможіть Білочці виправити помилки. Слайд 10.

$$2+8=7 \quad 5+3=8$$

$$4-3=1 \quad 7-6=2$$

$$0+6=5 \quad 4+4=7$$

$$9-3=4 \quad 10-9=1$$

3. Каліграфічна хвилинка. Слайд 11.

- А тепер мудра сова пропонує вам гру.

Гра «Знайди «зайве число».

- Знайдіть «зайве число» і запишіть його у зошити стільки разів, скільки вам років.

2,4,5,6, 8, 10, 12, 14

III. Повідомлення теми, мети

- Щоб далі лісом мандрувати ,

Я пропоную в «Мікрофон» пограти.

1. Вправа «Мікрофон». Слайд 12.

1+5	6+5	6-5	11-5
2+5	7+5	7-5	12-5
3+5	8+5	8-5	13-5
4+5	9+5	9-5	14-5
5+5		10-5	

2. Проблемна ситуація.

- Які з прикладів ми не вміємо обчислювати?

-- Сьогодні на уроці ми будемо вчитися додавати і віднімати число 4 з переходом через десяток способом доповнення та вилучення до 10. Вперед до здобуття знань.

IV. Вивчення нового матеріалу.

-Буркотливий, вайлуватий

Ходить лісом дід кудлатий.

Одягнеться в козушину,

Мед шукає і ожину.

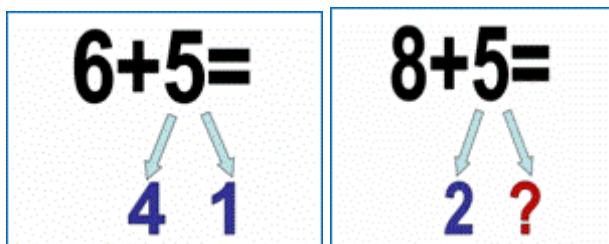
Хто це, діти, підкажіть.

І завдання його розв'яжіть

1. Підготовча вправа. Слайд 13.

- Розгляньте як виконати додавання та віднімання числа 5. Слайд 14.

$$9+5=$$

Two arrows point from the plus sign to two red question marks below it.

- Перевірте результати обчислень за таблицями.
- Прочитайте таблицю додавання (віднімання) числа 5, починаючи від найбільшого результату.
- Прочитайте тільки результати таблиці.
- Прочитайте результати від найбільшого числа до найменшого.
- Затуліть лінійкою відповіді таблиці та розкажіть їх по пам'яті.

Фізкультхвилинка

V. Закріплення вивченого матеріалу. Слайд 15.

Звучить запис «Птахи у лісі».

- У цьому лісі все незвичайне: дерева, куці, ягоди й тварини. Ось гляньте, які тут цікаві квіти, листочки.

1. Подивіться на цей листочок і виконайте завдання, яке на ньому вказане.

№120

Виконання завдання 120. Перший стовпчик — з коментуванням, решту прикладів — самостійно.

2. А тепер погляньте на цю квіточку (у серединці написаний номер завдання) і виконайте завдання, яке там заховалося:

Завдання 121

Учні вимірюють довжини ланок, один учень біля дошки пояснює, як обчислити довжину ламаної. Після цього учні креслять ламану з двох відрізків завдовжки 2 см і 3 см.

3. Виконання завдання 122. Робота в парах. Учні знаходять значення виразу зі змінною.

VI. Розвиток математичних умінь. Слайд 16.

- По лісі стежинкою дівчинка йшла
і раптом клубочок на стежці знайшла.
Хотіла торкнутись — ой, що ж то за жаж!
Цей сірий клубочок увесь в колючках!
- - А цю задачу вам запропонував їжачок-хитрячок. Але він так хвилювався, що зовсім забув її текст. Тому просить проаналізувати і пояснити.

1. Робота над задачею № 123 (*фронтально*).

- Прочитай задачу з її першим запитанням.
- Яку дію треба виконати, щоб дати відповідь на перше запитання задачі? Чому?
- Які числові дані необхідні для того, щоб дізнатися, скільки всього листків засушила дівчинка?
- Чи відомі вони?
- Яку дію слід виконати, щоб дати відповідь на друге запитання задачі?

(Діти записують скорочену умові задачі, розв'язують її.)

Запам'ятай! Задачі, що розв'язуються однією дією, називають простими. Задачі, що розв'язуються кількома діями, називають складеними.

2. Самостійна робота (за вибором учнів - № 124, 125)

3. Перевірка самостійної роботи (за записами на слайді)

4. Обчислення виразів з від'ємником 5.

- Запишіть і обчисліть вирази з від'ємником 5.

$$\begin{array}{ccccc}
 15 - 5 & 5 + 5 & 1 + 4 & 9 - 4 & 13 - 5 \\
 11 - 5 & 14 - 5 & 0 + 5 & 12 - 5 & 5 + 9
 \end{array}$$

Офтальмологічна пауза

5. Завдання 126*

— Як набрати 1 л води банками місткістю 3 л і 5 л?

3	5
3	0
0	3
3	3
1	5

6. Гра «Математичні кінцівки». Слайд 17.

$$8 + 5 = 8 + 2 + 3 = \dots$$

$$7 + 5 = 7 + 3 + \dots$$

$$6 + 5 = 6 + 4 + \dots$$

$$12 - 5 = 12 - 2 - 3 = \dots$$

$$11 - 5 = 11 - 1 - \dots$$

$$13 - 5 = 13 - 3 - \dots$$

VII. Підсумок уроку. Слайд 18.

- Чи сподобався урок ?

-Що вам сьогодні вдалось ?

Ви всі дітки – молодці, гарно працювали!

Але дзвоник пролунав, він мені і вам сказав,

Що урок вже час кінчати, треба йти відпочивати.

- Як оцінюєте свою роботу?

VIII. Домашнє завдання

С. 24, завдання 127; 128.

Додаток 8.

Таблиці додавання і віднімання числа 6 з переходом через десяток. Порівняння довжин відрізків. Прості задачі, в яких використовується поняття «стільки ж».

Мета: ознайомити учнів з таблицями додавання і віднімання числа 6 з переходом через десяток; розвивати вміння порівнювати довжини відрізків, розв'язувати прості задачі, в яких використовується поняття «стільки ж»; формувати вміння використовувати прийоми обчислень для розвитку навичок швидкої лічби; виховувати пізнавальний інтерес до вивчення математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ. Слайд 2-3.

Увага! Увага! Спішіть, поспішайте! Господарі й гості - глядіть, не минайте!

На ярмарок прошу гуртом, поодинці. Чекають на вас там чудові гостинці!

На ярмарку нашім веселім, багатім є чим дивуватись і є що придбати!

- А що ж таке ярмарок? Дізнавались про це?

- Ярмарок - це торг, який влаштовується регулярно в певну пору і в певному місці для продажу й купівлі товару.

- Пропоную наш урок сьогодні провести у формі ярмарку. (На дошці напис «Сорочинський ярмарок», картинки епізодів ярмарку)

- Традиційно в Україні збирання врожаю вінчається яскравими багатими ярмарками. Вони проводяться по всій Україні. На Полтавщині стало традицією в кінці серпня проведення такого ярмарку у селищі Великі Сорочинці. Він став називатися за назвою селища «Сорочинський ярмарок». Що тільки не побачиш на ярмарку: і багатий урожай з колгоспних полів та садів, і народні промисли.

(Вивішую картинки) Тут можна торгуватися, купувати, веселитись, зустрітись зі старими знайомими, завести нових друзів. Але не кожен має можливість побувати на цьому видовищі. А дуже хотілося б. І тому наша добра знайома царівна Математика запрошує нас з вами теж на ярмарок, але не на звичайний, а математичний.

Скільки людей поспішає на ярмарок. Сюди летять на літаках, їдуть на поїздах, машинах, автобусах.

А колись в далекі давні часи з'їжджалися на ярмарок на возах, запряжених волами.

(уривок з гуморески О.Вишні «Ярмарок»)

- На ярмарок! Благословлялося на світ. Їдуть дорогою: і кіньми, і волами, і коровами... З товаром, сіном, соломою... Пливе річка селянських возів. На ярмарок .. І їдуть, їдуть, їдуть...

-То ж давайте і ми з вами подамось на ярмарок. Щось купимо, щось продамо, повеселимось та розуму наберемось! Але сьогодні, як ви вже здогадалися, ярмарок незвичний, а математичний. І тому на нашому ярмарку присутня цариця – Математика.

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка домашнього завдання (с. 25, завдання 136; 137). Слайд 4.

-Перевіримо, чи готові ви ярмаркувати?

Завдання 136

— Яку задачу склали? Прочитайте розв'язання і відповідь.

Завдання 137

На дошці – ланцюжок чисел, що є відповідями до виразів. Знайдіть зайве число.

12,10,9,17, 14,13,6.

- Які відповіді повторюються?

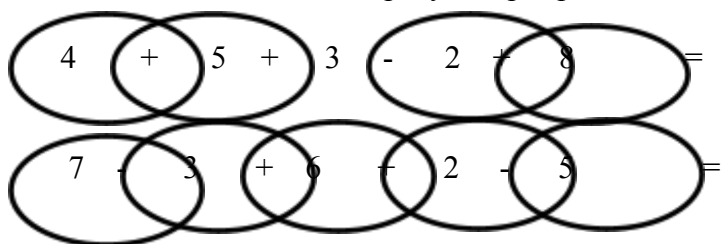
2. Хвилинка каліграфії. Слайд 5.

- Запишіть число 17 каліграфічно. Подивіться на зразок.
(Записую число в одній клітинці)

- Що не так? (Діти пояснюють, що кожную цифру треба писати в окремій клітинці. Записують. Проходжу, перевіряю)

3. Гра «Ланцюжок». Слайд 6.

- Та не так просто потрапити на ярмарок. Треба дорогу знати, на заплутаних шляхах не заблукати. Розв'яжіть математичний ланцюжок і він покаже вам дорогу на ярмарок.

Учитель повільно читає «ланцюжок» прикладів. Учні мовчки обчислюють і дають тільки кінцеву відповідь.

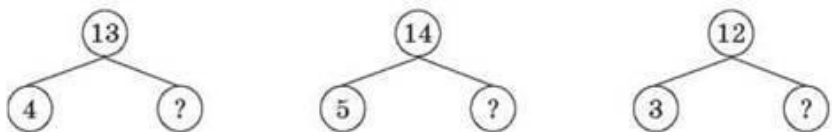
4. Гра «Знайди доданок». Слайд 7.

– Ось ми й на ярмарку.

Гей, старі і молоді,
Швидше йдіть до нас сюди!
Тут у нас і тари - бари,
Всякі різні товари!

-Багатий наш ярмарок на пухкі паляниці, солодкі калачі, гречаники, смачні булочки з маком. Все хочеться купити. От царівна Математика пропонує нам купити булочків в'язку, але продаються вони не за гроші, щоб їх мати, треба доданок підібрати .

-Булочки купуйте, продавця шануйте! Дірку від булочки дам за п'ятак! А як обчислите - можу й за так!

-Молодці! От і маємо булочків в'язку.
(Показую булочків в'язку)

- А чи не бажаєте купити математичний диктант. Товар звісно незвичний, а математичний. І купити його можна не за гроші. Щоб його придбати треба знання мати, а ще увагу, згуртованість, дисципліну і швидкість.

5. Математичний диктант. Слайд 8.

- Зменшіть число 12 на 4.
- Чому дорівнює сума чисел 8 і 5?
- Збільшіть число 7 на 5.
- Знайдіть різницю чисел 13 і 5.

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ

— Та сьогодні на уроці ми будемо не тільки ярмаркувати, але й складемо таблиці додавання і віднімання числа 6 з переходом через десяток.

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Підготовча робота

- На ярмарку треба вміти гроші рахувати, правильно здачу давати. Щоб не було як у народній приказці: «Доторгувався, що немає чим і здачі давати»
- Дайте здачі з 6 грн.

Діти повторюють склад числа 6.

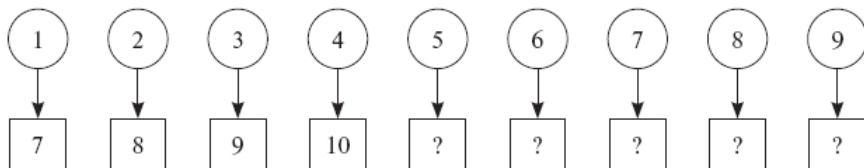
Учитель називає числа, а діти за допомогою сигнальних карток доповнюють число до 6.

Учитель називає такі числа:

2 1 5 4 3

2. Пояснення нового матеріалу. Робота за підручником (с. 26-27)

Завдання 138. Колективне опрацювання матеріалу. Слайд 9-10.

- Результати яких прикладів ще треба знайти?

— За записами поясніть додавання і віднімання чисел з переходом через розряд.

— Перевірте результати обчислень за таблицями.

— Прочитайте таблицю додавання (віднімання) числа 6, починаючи від найбільшого результату.

- Прочитайте тільки результати таблиці.
 - Прочитайте результати від найбільшого числа до найменшого.
 - Затуліть лінійкою відповіді таблиці та розкажіть їх по пам'яті.
- Завдання 139. Слайд 11.

- Жодне ярмаркове свято не обходиться без розваг і забав. Найулюбленішою забавою є ярмаркова жердина – це високий стовп, на вершечку якого – приз. Хто дістанеться до вершечка, той і забере подарунок. А змагання вже тривають. Ви також зі своїм рядом швиденько до жердин підійдіть і разом приклади розв'яжіть, який же ряд переможе? (Весь ряд виходить до дошки)

$$6+4= \qquad \qquad \qquad 9-6=$$

$$6+6= \qquad \qquad \qquad 7+6=$$

$$4+6= \qquad \qquad \qquad 5+6=$$

$$0+6= \qquad \qquad \qquad 9+6=$$

$$11-5= \qquad \qquad \qquad 12-6=$$

-Переміг... ряд, він отримує льодяники -«півники».

Завдання 140

Учні вимірюють і порівнюють довжини відрізків.

— На скільки сантиметрів один з них коротший від іншого?

Завдання 141. Усне виконання завдання

— Розгляньте малюнок. Який м'яч треба забити у ворота?

Завдання 142. Слайд 12.

-Ярмарку не буває без жартів, усмішок. Ось один чоловік продавав «кота в мішку» Що це таке? А так говорили, коли купували щось незвичне, небачене. Ось ми з вами поспробуємо купити «кота в мішку», а це значить- розв'яжемо задачу.

Колективне ознайомлення зі змістом задачі, її аналіз Один учень записує умову і розв'язує задачу.

Надійка — 5 гр. }
 Бабуся — 6 гр. } ? гр. мама

Після цього учні складають обернену задачу.

Завдання 143. Слайд 13-14.

--А що то за ярмарок без полтавських галушок та вареників.

Вареники для українців- це завжди свято для душі і шлунку. Вони «хваленики», «благодареники» і, навіть, «мученики». З картоплею, капустою, квасолею, грибами, калиною, із шкварками – і все це на

ярмарку та у гарних макітрах. І ось цю макітру зі смачними варениками ми купимо тоді, коли виконаємо завдання.

Учні «ланцюжком» читають вирази та обчислюють їх значення.

-За виконання цього завдання ви отримуете макітру зі смачними варениками.

Завдання 144*

- Ящиків із яблуками не лишайте,
Які до смаку вам- такі вибирайте.
Сортів тут багто- усі вони різні,
Ось яблука ранні, ось яблука пізні!

Щоб купити яблука, виконайте завдання 144.

— Запишіть число 10 кількома (не менше чотирьох) однаковими цифрами і знаками дій. ($2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 10$, $1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 = 10$)

- Учні, які справилися з завданням отримують яблука.

3. Фізкультхвилинка

- Діти, а що ж це за ярмарок без пісень та танців? Нумо до танцю!

Гей, музики, награвайте,
Та від нас не відставайте.
Хай притупне каблучок,
Ми танцюєм гопачок.

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

1. Гра «Естафета». Слайд15.

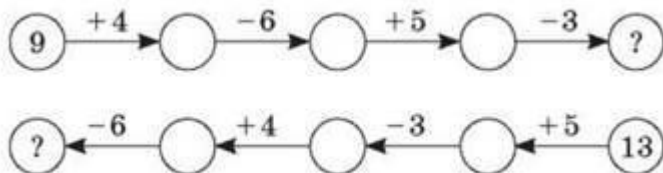
- Це ось лавка ігрова

В кого свіжа голова.

Тож ідіть мерщій сюди

Й вигравайте всі призи.

Ми хочемо запропонувати вам цікаву гру.

Перевірка: 13; 7; 12; 9. 8; 11; 7; 13.

2. Офтальмологічна пауза

3. Самостійна робота

-А ось лавка рахункова,
Чітка, вміла і сувора.
Праця тут іде завзято,
Вмій лиш спритно рахувати.

$$2 + 9 - 6$$

$$11 - 3 + 21$$

$$7 + 6 - 13$$

$$19 - 8 - 5$$

$$14 - 6 + 61$$

$$13 + 6 + 41$$

$$76 - 3 - 70$$

$$15 - 6 + 30$$

4. Задачі - жарти

-А ось лавка жартівлива,
І весела, і кмітлива.
Ви не обминайте,
Жартувати починайте.

1. П'ять копиць сіна та шість копиць сіна завезли разом. Скільки отримали копиць сіна?
2. Півень, стоячи на одній нозі, важить 5 кг. Скільки він буде важити, якщо стане на дві ноги?
3. В сім'ї у кожного з шести братів є по сестрі. Скільки дітей у цій сім'ї?

VI. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ. РЕФЛЕКСІЯ

Слайд 16.

— Що нового дізналися на уроці?

— Розкажіть таблиці додавання і віднімання числа 6.

На ярмарку веселому ви побували,

Задач багато розв'язали.

За що призи вам дали.

Співали, сміялись і рахували

З математики знань ви чимало придбали.

Ой там на веселім базарі,

Продавали, купували, жартували.

Із покупками по тому

Повертаємось додому, додому.

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

С. 27, завдання 145; 146.

Додаток 9.

ТАБЛИЦІ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА 7 З ПЕРЕХОДОМ ЧЕРЕЗ ДЕСЯТОК. СКЛАДАННЯ Й РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ ЗА СХЕМАТИЧНИМ ЗАПИСОМ ЇХ УМОВИ. ЗНАХОДЖЕННЯ НЕВІДОМОГО ДОДАНКА

Мета: ознайомити учнів з таблицями додавання і віднімання числа 7 з переходом через десяток; розвивати вміння складати й розв'язувати задачі за схематичним записом їх умови, знаходити невідомий доданок; формувати вміння використовувати прийоми обчислень для розвитку навичок швидкої лічби; виховувати пізнавальний інтерес до вивчення математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ. Слайд 2-4.

Пролунав уже дзвінок —

Починається урок.

Встаньте, діти, не лініться,

Усі дружно посміхніться.

Девіз уроку: «Уважність, старанність, праця – наш шлях до знань» .

- Діти, сьогодні ми помандруємо в гори. А які гори є на території України?

Карпати – це найвищі гори України (*демонстрація на карті*). Простягаються смугою завдовжки понад 280 км і завширшки 100 км у межах Закарпатської, Івано-Франківської та Чернівецької областей. Найвищі вершини Карпат розмістились у гірському масиві Чорногора.

Хто знає, яка гора найвища в Карпатах? Так, це Говерла. Її висота 2061 м. Сьогодні спробуємо піднятися на вершину Говерли. Але це не просто. На шляху нас чекає багато випробувань.

(*На дошці зображення гори з написом «Вершина знань». Збоку сходинки, на яких прикріплюються схематичні позначки в ході виконання завдань.*)

Ми підемо в гори за знаннями,
Кмітливість візьмемо в дорогу із нами,
Фантазія теж нам у путі знадобиться,
Отож, до вершини ідіть, не баріться.

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка домашнього завдання (с. 27, завдання 145; 146)

- Перевіримо, чи готові ви до подорожі? Карпати – це надзвичайно гарні й порівняно молоді гори. Їх називають ще зелені Карпати. Вони мають переважно круглі вершини, пологі схили. Ми знаходимось біля підніжжя гори.

Завдання 145

— Як ви доповнили і розв'язали задачу?

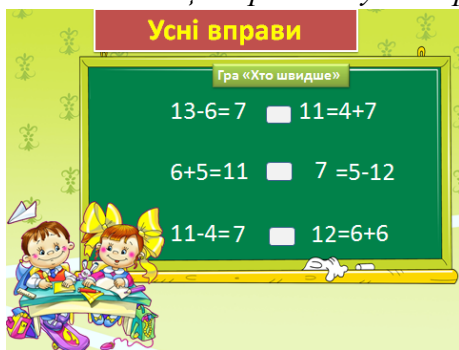
Завдання 146

— Прочитайте вирази, у яких відповіді — одноцифрові числа; двоцифрові числа.

На першій сходинці прикріплюється хатинка.

2. Усні обчислення. Слайд 5-6.

Гра «Хто швидше» (учні працюють у парах, починаючи з двох кінців; хто першим розв'язав приклад – ставить початкову букву свого імені в центральному чотирикутнику)

(Учні , що найшвидше і правильно впоралися із завданням стають провідниками і виконують завдання на дошці)

- Виконавши усні вправи, ви дізнаєтесь, які гриби можна знайти на схилах Українських Карпат.

1 провідник

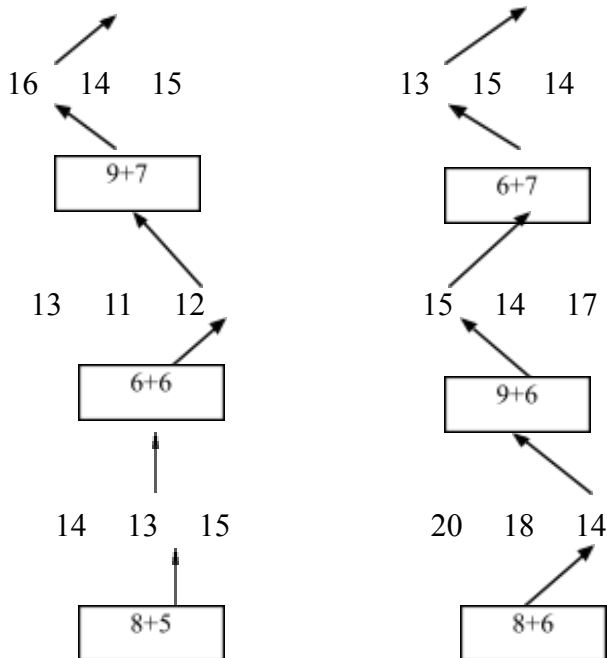
10 11 12

$$\boxed{7+4}$$

2 провідник

17 15 13

$$\boxed{9+8}$$

- Рослинність Карпат багата, різноманітна і барвиста. Гордістю і прикрасою гір є ліси. Під деревами багато грибів: білих, підберезовиків, підосичників, маслюків, опеньків. Після усних обчислень на другій сходинці прикріплюється позначка «грибочок».

3. Хвилинка каліграфії. Слайд 7-8.

Учитель. Старайся , пробуй , живи.

Розум , увагу прояви

Активним і уважним будь

Про каліграфію не забудь.

— Установіть закономірність і запишіть числа, вставляючи пропущені.

13; 2; 13; 5; 13; 8; ?; ?.

12; 7; 13; 7; 14; 7; ?; ?.

15; 2; 15; 14; 3; 14; 13; 4; 13; ?; ?; ?.

- Підлісок листяного і мішаного лісів утворюють

кущі малини, ліщини, ожини, шипшини. На узліссях і галявинах ростуть трав'янисті рослини, більшість з них лікарські. Виконавши обчислення і написавши математичний диктант, ви отримаєте на сходинку «ягідку»

5. Математичний диктант. Слайд 9-10.

- Запишіть число, у якому 7 дес. і 3 од.
- Запишіть найменше двоцифрове число.
- Запишіть найбільше двоцифрове число.
- Запишіть суму чисел 8 і 5; 9 і 3.
- Запишіть різницю чисел 12 і 5; 11 і 4.
- Збільшіть 5 на 30.
- Зменшіть 64 на 30.

На третій сходинці позначка «ягідка» .

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні на уроці, подорожуючи, ми складемо таблиці додавання і віднімання числа 7 з переходом через десяток.

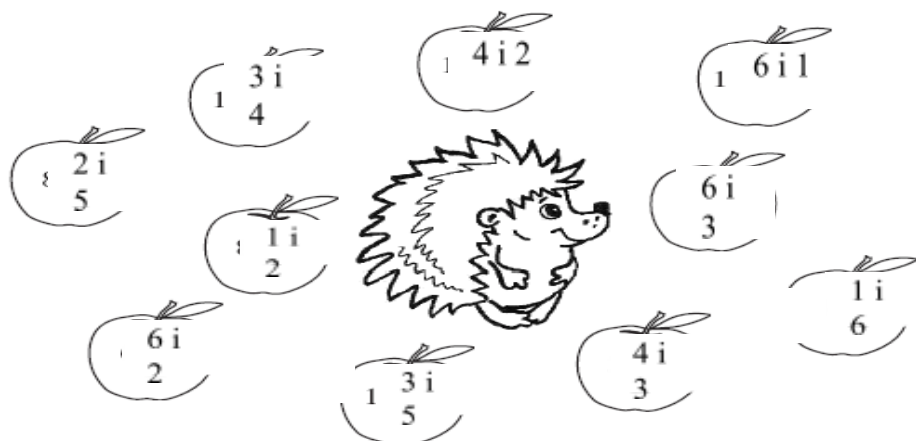
IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Підготовчі вправи. Слайд 11.

Повторення складу числа 7.

На магнітній дошці прикріплені яблука із числами і їжак .

- Допоможіть їжачкові зібрати ті яблучка, які стосуються складу числа 7.

2. Робота за підручником (с. 27-28)

Завдання 147. Колективне опрацювання матеріалу. Слайд 12-13.

— За записами поясніть додавання і віднімання чисел з переходом через розряд.

— Перевір результати обчислень за таблицями.

— Прочитайте таблицю додавання (віднімання) числа 3, починаючи від найбільшого результату.

— Прочитайте тільки результати таблиці.

— Прочитайте результати від найбільшого числа до найменшого.

— Затуліть лінійкою відповіді таблиці та розкажіть по пам'яті.

Завдання 148

Гра «До вершини». Слайд 14

Діти працюють у парах.

На четвертій сходинці з'являється позначка «яблучко».

3. Фізкультхвилинка. Слайд 15.

Учитель. Хто там , хто вже там стомився

І на ліво нахилився?

Треба дружно всім нам встати-

Фізкультпаузу почати.

Раз , підняли руки вгору

Два , нагнулися додолу

І на право , і на ліво

Щоб нічого не боліло.

Завдання 149. Слайд 16-18.

Учні складають задачі за схемами і розв'язують їх. Один учень працює біля дошки.

Після цього складають обернену до першої задачу із питанням: «На скільки менше...?».

На п'ятій сходинці позначка

Задач

а

Завдання 150

Учні коментують, як виконали обчислення.

Завдання 151. Слайд 19-20.

Учні «ланцюжком» складають вирази та обчислюють їх значення.

Завдання 152*. Самостійне виконання завдання Учитель перевіряє.

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

Щоб піднятися на вершину Говерли, потрібно пройти ще ряд випробувань.

1. Гра «Математичні кінцівки». Слайд 21-22.

Діти по черзі виходять до дошки і продовжують ланцюжки обчислень.

$$8 + 7 = 8 + 2 + 5 = \dots$$

$$7 + 7 = 7 + 3 + \dots$$

$$6 + 7 = 6 + 4 + \dots$$

$$15 - 7 = 15 - 5 - 2 = \dots$$

$$14 - 7 = 14 - 4 - \dots$$

$$13 - 7 = 13 - 3 - \dots$$

2. Гра «Цікаві доданки»

— Кожне з чисел розкладіть на доданки так, щоб одним із доданків було число 7: 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.

VI. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ. РЕФЛЕКСІЯ. Слайд 23.

- Ось ми і на вершині гори. (З'являється позначка «Вершина знань»). Надіюсь наша подорож не була марною.

— Чого навчалися на уроці?

— Розкажіть таблицю додавання і віднімання числа 7.

Додаток 10.

**Таблиці додавання і віднімання числа 8 з переходом
через десяток. Творча робота над задачею.**

Вимірювання довжини ламаної лінії

Мета: ознайомити учнів з таблицями додавання і віднімання числа 8 з переходом через десяток; виконати роботу над помилками, допущеними у самостійній роботі, підготувати учнів до контрольної роботи; виховувати пізнавальний інтерес до вивчення математики.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ. Слайд 2.

Всі сідайте тихо, діти,
На уроці – не шуміти,
Руку гарно піднімати.
Чітко всім відповідати.

- Сьогодні на уроці ми з вами сплетемо віночок дружби. Віночок, що здавна його носили українки, не був простим зібранням випадкових квітів. Кожна рослина в ньому впліталася зі своєю певною метою, а правильне поєднання квітів у віночку завжди несло в собі певну символічну функцію, це нібито своєрідний оберіг, заряджений силою матінки-природи. Що ж значить та чи інша квітка? Спробуємо розкрити значення квітів, що входять до складу віночка. Але для цього треба їх зібрати. А це не просто. Доведеться виконати чимало завдань, в ході яких ми перевіримо чи вмієте ви працювати в групах, парах. Чи дружні ви, чи готові прийти на допомогу товаришеві.

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАЬ

1. Перевірка домашнього завдання (с. 30, завдання 167; 168)

Завдання 167

— Прочитайте приклади з однаковими відповідями; з одноцифровими відповідями; з двоцифровими відповідями.

Завдання 168

— На скільки градусів підвищилася температура вдень?

— Скільки градусів тепла показував термометр опівдні?

2. Фронтальне опитування. Вправа «Мікрофон». Слайд 3.

Пригадайте назви чисел при додаванні.

Пригадайте назви чисел при відніманні.

Якщо НА БІЛЬШЕ, ми... (+)

Якщо НА МЕНШЕ, ми... (-)

Якщо задача запитує НА СКІЛЬКИ, ми завжди виконуємо дію ...
(віднімання)

Знайти суму – це ... (+)

Знайти різницю – це (-)

Знайдіть суму чисел 1 і 8. (9)

Щоб знайти периметр прямокутника, треба... (всі сторони додати)

3. Математичний диктант. Слайд 4.

Запишіть «сусідів» числа 94. (93, 95)

Запишіть суму чисел 9 і 6. (15)

Запишіть різницю чисел 80 і 40. (40)

Запишіть число, що на 5 більше, ніж 25. (30)

Запишіть число, що на 8 менше, ніж 79. (71)

Запишіть цифрою, скільки дітей можуть взути 6 кросівок. (3)

Знайдіть периметр чотирикутника зі сторонами 1 см. (4 см)

Взаємоперевірка

4. Хвилинка каліграфії. Слайд 5.

— Установіть закономірність і запишіть числа, вставляючи пропущені.

11; 9; 7; 5; ?; ?.

- Молодці, ви успішно справилися з завданням і ось перша квіточка у ваш віночок. Це - квітка маку.

Як без вишні – не садок,

Так без маку – не вінок.

І червоний, і стрункий,
свіжесенький такий.

Цілу купу нарвемо,

Всім віночки сплетемо

Мак у вінку символізує родючість молодість і красу.

ІІІ. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні на уроці ми складемо таблиці додавання і віднімання числа 8 з переходом через десяток.

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Підготовча робота

Гра «Додай до восьми»

Учитель називає числа. Діти повинні за допомогою сигнальних карток додати назване число до 8.

Учитель називає такі числа: 1, 7, 6, 2, 5, 4, 3.

2. Пояснення нового матеріалу. Слайд 6.

На дошці записані приклади.

$$3 + 8$$

$$6 + 8$$

$$9 + 8$$

$$4 + 8$$

$$7 + 8$$

$$5 + 8$$

$$8 + 8$$

— Які приклади можемо розв'язати за допомогою переставляння доданків?

— Який спосіб застосовуємо для розв'язання двох останніх прикладів?

$$8 + 8 = 8 + 2 + 6 = 10 + 6 = 16$$

$$8 + 9 = 8 + 2 + 7 = 10 + 7 = 17$$

Бесіда про різні способи віднімання числа 8.

$$16 - 8 = 16 - 6 - 2 = 10 - 2 = 8$$

$$16 - 8 = \underline{\quad};$$

$$10 - 8 = 2;$$

$$2 + 6 = 8$$

16 — це 8 і 8, отже, $16 - 8 = 8$

- Соняшник — елемент вінка, що символізує собою відданість і вірність. Він з'являється у нашому вінку.

3. Робота за підручником (с. 30-32)

Завдання 169. Робота у парах. Слайд 7.

— За записами поясніть додавання і віднімання чисел з переходом через розряд.

— Перевірте результати обчислень за таблицями.

— Прочитайте один- одному таблицю додавання (віднімання)

числа 8, починаючи від найбільшого результату.

— Прочитайте тільки результати таблиці.

— Прочитайте результати від найбільшого числа до найменшого.

— Затуліть лінійкою відповіді таблиці та розкажіть їх по пам'яті.

- Ви були активними і уважними і заслужили ще одну квіточку до вашого віночка.

- Що це за квітка?

- Так, це – волошка. Волошки, вплетені у вінок, — символ доброти серця, людяності.

Завдання 170

Учні «ланцюжком» читають вирази та , коментуючи, обчислюють їх значення.

Завдання 171. Слайд 8.

- Що треба зробити, щоб знайти невідомий доданок? А якщо доданків три? *(Від суми відняти два відомі доданки)*

Учні коментують, як виконали обчислення.

- У нашому віночку з'явилася ще одна квітка. Впізнали її?

- Так, це мальва. Мальва у вінку — своєрідний символ мудрості, віри, надії, любові.

2. Фізкультхвилинка

Усі гарно потрудились
І, напевне, вже втомились.
Будемо відпочивати,
Силою м'язи наповняти.

Завдання 172. Слайд 9.

- Вплетемо у наш віночок ще одну квітку. А для цього розв'яжемо задачу.

Під час повторення умови один учень креслить схему і пояснює розв'язання. Після цього учні самостійно записують розв'язання спочатку на перше питання, а потім — на друге. Вчитель перевіряє.

- З завданням справились. Вам нову квітку я додам до віночка. Чи впізнали її ?

Барвінок — символ вічного життя,

З добра утворений — росте усюди.

Він кличе в небо, в світле майбуття,

І хоче, щоб летіли в небо люди.

Завдання 173

Сильніші учні вимірюють довжину першої лінії, а слабші — другої.

Завдання 174*. Слайд 10

Учні виконують завдання у групах.

- Об'єднаємося в четвірки.

Оберіть свого координатора.

Повторення правил:

Говорити тихо

Не говорити всім одночасно

Вислухати кожного

Марно не сперечатися.

- Працюючи в групах, ви вчилися поважати думку іншого, були дружніми і толерантними. А тому у нашому віночку з'являється ще одна квітка. Це польовий дзвіночок. Він символізує щире серце та вдячність.

Завдання 175

Учні складають і розв'язують задачі за малюнком. Один учень працює біля дошки, решта — у зошитах. Після цього складають обернену задачу, у якій невідоме число — 12.

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

1. Заповнити таблицю. Слайд 11.

Зменшуване	15		11		9	12
Від'ємник		8	7	5	4	
Різниця	10	7		8		6

- У нашому віночку заясніли ягідки калини.

Ось символ краю отчого — калина!

Рослина ніжна — гарна і проста.

У ній любов і рідна Україна,

Її краса і щедрість, й доброта.

Калина — дівич-краса, символ жіночого начала та вроди, рослина-символ України.

2. Задача з логічним навантаженням. Слайд 12.

Маринка, Ольга, Наталка зірвали квіти різного кольору: жовтого, червоного і блакитного. Квітка Маринки не жовта і не червона, а квітка Олі — червоного кольору. Які квіти зірвала кожна дівчинка?

- У віночок вплетімо і м'яту(з'являється гілочка м'яти). М'ята — давній оберіг дитини та її здоров'я.

VI. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ. РЕФЛЕКСІЯ

Слайд 13.

У віночку нашім

Різнобарвні квіти —

Символ України

І дарунок літа.

Бо є різні квіти

В нашім ріднім краї,

Їх веселе літо

У вінок вплітає.

— Що нового дізналися на уроці?

— Розкажіть таблиці додавання і віднімання числа 8.

- Які квіти ми вплели у наш віночок. Що вони символізують.

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

С. 32, завдання 176; 177.

Додаток 11.

Таблиці додавання й віднімання числа 9. Периметр чотирикутника. Задачі на дві дії.

Мета: опрацювати таблиці додавання й віднімання числа 9; ознайомити учнів з поняттям периметр багатокутника; розвивати вміння пояснювати розв'язання задачі.

Обладнання: геометричні фігури, предметні малюнки, таблиця усних обчислень, мультимедійна презентація.

I. Організація класу. Слайд 2.

— Добрий день! У добрий час!

Рада, діти, бачити я вас!

Чи почули ви усі дзвінок?

Він покликав на урок!

Кожен з вас приготувався,

На перерві постарався.
Зараз сядуть всі дівчатка,
А за ними і хлоп'ятка.

- Дорогі діти, до нас на урок завітав гість. Відгадайте, хто він?
Слайд 3.

Він звірят усіх лікує,
Від халеп різних рятує
І зайчат, і мавпенят,
Бегемотів, тигренят.
Вилікує він за мить
Все, що в звірів так болить,
Наш добрий лікар... (Айболить)

- Лікар Айболить отримав телеграму з Африки, з далекої річки
Лімпопо. Слайд 4.

"Приїжджайте, лікарю,
В Африку швиденько.
І врятуйте, лікарю,
Наших звірят маленьких! "

І встав Айболить, і побіг Айболить.
По полях, по лісах, по луках він біжить.
І одне тільки слово твердить Айболить:
"Лімпопо, Лімпопо, Лімпопо!"

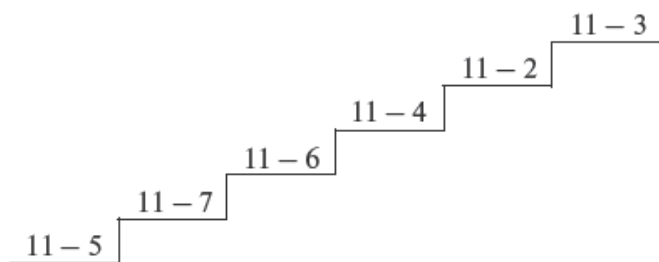
II. Актуалізація знань учнів

- Пропоную допомогти Айболитю дістатись далекої Африки.

1. Усні обчислення

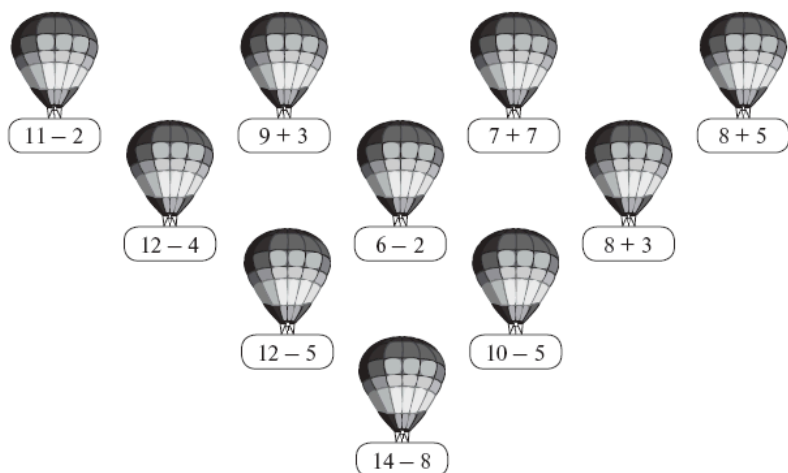
1)Гра «Допоможи Айболитю». Слайд 5.

- Лікарю треба швиденько добігти до моря.

2) Куди приземлиться повітряна кулька? Слайд 6-7.

- Через море лікар полетить на повітряній кулі. Допоможіть кулям приземлитись на березі Африки.

3) Гра «Зайве число». Слайд 8.

— У кожному рядку знайдіть «зайве» число. Таким чином ми знайдемо дорогу до річки Лімпопо.

91	93	97	77	99
11	81	51	91	33

4) Хвилинка каліграфії. Слайд 9.

— Установіть закономірність і запишіть числа, вставляючи

пропущені. 10; 8; 11; 9; 12; 10; 13; ?; ?.

- Ось і річка Лімпопо.

III Робота над новим матеріалом

1. Підготовчі вправи. Слайд 10-11.

А ось і бегемотики
Схопились за животики:
У них, у бегемотиків,
Животики болять.

- Допоможемо лікарю вилікувати бегемотиків. А для цього виконаємо завдання.

1)Записати склад числа 9.

$$9 = \square + \square$$

$$9 = \square + \square$$

$$9 = \square + \square$$

$$9 = \square + \square$$

$$9 = \square + \square$$

А там страусенята
Пищать, як поросята.

І кір, і дифтерит у них,
І віспа, і бронхіт у них.

- Дорогі малята, допоможіть страусенятам.
- *2)Розв'язати приклади, використовуючи переставну властивість дії додавання.*

$$3 + 9$$

$$5 + 9$$

$$7 + 9$$

$$4 + 9$$

$$6 + 9$$

$$8 + 9$$

2.Завдання 187. Колективне опрацювання матеріалу.

- Поки Айболить лікує звірят , ви теж часу не гайте – таблицю додавання 9 вивчайте.

— За записами поясніть додавання і віднімання чисел з переходом через розряд.

— Перевірте результати обчислень за таблицями.

— Прочитайте таблицю додавання (віднімання) числа 9, починаючи від найбільшого результату.

— Прочитайте тільки результати таблиці.

— Прочитайте результати від найбільшого числа до найменшого.

— Затуліть лінійкою відповіді таблиці та розкажіть їх по пам'яті.

Розглядання випадку $9 + 9$.

$$9 + 9 = 9 + 1 + 8 = 10 + 8 = 18$$

3. Різні способи віднімання числа 9

$$18 - 9 = 18 - 8 - 1 = 9$$

$$18 - 9 = ?;$$

$$10 - 9 = 1;$$

$$1 + 8 = 9$$

18 – це 9 і 9, отже, $18 - 9 = 9$

4. Первинне закріплення

Десять ночей Айболить

Не їсть, не п'є і не спить,

Десять ночей підряд

Лікує нещасних звірят

І ставить, і ставить їм градусник.

Допоможіть Айболитю, розв'яжіть вирази.

1)Завдання 188. Слайд 12.

Учні пояснюють, як виконати обчислення, працюючи у своїх зошитах.

2) Самостійна робота

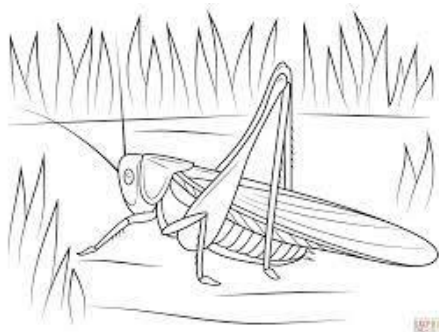
Виконання № 189

3) Перевірка роботи

5. Фізкультхвилинка

Руки на лікоть поставте спочатку,

Вліво і вправо качніть плічми.
 Ви дотяглися рукою до п'ятки?
 Якщо дістали, усе в порядку.
 Руки на пояс, голову вище!
 Раз — нахил, два — ще нижче.
 Ноги на п'ятки, потім на носок,
 Плеснемо в долоні —
 продовжимо урок!

6. Завдання 190. Слайд13.

Колективне опрацювання матеріалу

І вивихнуті плечі

У коника-малечі;

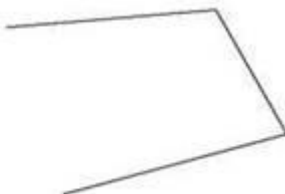
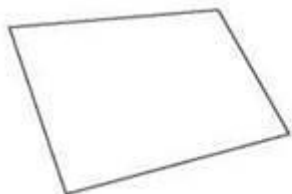
Лежить давно, не скаче він,

А гірко-гірко плаче він.

Треба, друзі, поспішати,

Коника нам рятувати.

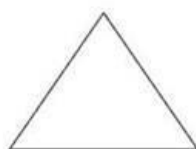
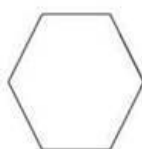
1) Як називаються ці геометричні фігури?

1 — незамкнена ламана;

2 — замкнена ламана, многокутник, чотирикутник.

— Що зображено? (Многокутники)

— Назвіть кожний многокутник і покажіть його межі.

Учні виходять до дошки й указкою показують межі кожного многокутника. Ведуть по сторонах многокутника так, щоб лінія, яку опише кінець указки, представляла б замкнуту ламану.

— Що є межею многокутника? (Замкнена ламана.)

— Як знайти довжину ламаної? (Виміряти ланки і додати довжини.) Висновок: Сума довжин усіх сторін многокутника — це периметр многокутника.

$$2 + 5 + 2 + 4 = 13 \text{ (см)}$$

Відповідь: 13 см.

— Перевірте, чи правильно знайшли периметр чотирикутника. Знайдіть самостійно периметр трикутника.

IV. Розвиток математичних умінь

1. Практична робота. Робота в групах

Учитель роздає дітям кожної групи чотирикутники різної довжини. Діти повинні знайти периметр даних чотирикутників і розв'язання записати в зошитах.

2. Перевірка роботи

3. Робота над задачами

А у крихіток курносих,
У бідних акуленьят,
Дванадцять діб вже поспіль
Всі зубоньки болять!

Щоб зуби полікувати,
треба задачі розв'язати.

1) Задача з логічним навантаженням.

Слайд 14.

- Червоний олівець довший за зелений, зелений довший від блакитного. Який олівець найкоротший?
- Дід, баба, онучка, собачка, кішка та мишка тягнули ріпку. Скільки рук тягнули ріпку? (6)

2) Завдання 191

Учні порівнюють і розв'язують задачі.

Ось зебра смугаста шкутильга —
Заболіла в зебри нога .

Треба зебру мерщій лікувати,
І потрібні числа дібрати.

4. Завдання 193. Слайд 15.

Учні «ланцюжком» добирають числа, щоб рівності були правильними. Один учень працює біля дошки, решта — у зошитах.

V. Підсумок уроку. Слайд 16.

Ось і вилізували всіх,
Лімпопо!
Хворих всіх зцілили своїх,
Лімпопо!
І пішли вони сміятись,
Лімпопо!
Танцювати й балуватись,
Лімпопо!

Дякують звірі вам малята,
Що допомогли їх лікувати.

- Що нового дізналися на уроці?
- Що таке периметр?
- Як знайти периметр многокутника?

VI. Домашнє завдання

Додаток 12.

Узагальнена таблиця додавання і віднімання одноцифрових чисел. Знаходження за таблицею результатів додавання і віднімання. Розв'язування складених задач за планом.

Мета уроку. Закріпити навички усного додавання і віднімання двоцифрових чисел, знання про взаємозв'язок між діями додавання і віднімання; формувати вміння знаходити значення буквених виразів, розв'язувати текстові задачі і задачі логічного характеру,

формувати логіко-математичну компетентність учнів.

Розвивати логічне мислення, математичне мовлення, уважність.
Виховувати культуру спілкування на уроці, взаєморозуміння під час спільної діяльності, інтерес до вивчення математики, почуття дружби, бажання долати перешкоди заради своїх товаришів.

Обладнання: презентація до уроку «Мандрівка до Математичної галактики», таблиця додавання і віднімання чисел, картки з домашнім завданням, малюнки зірок, малюнки зоряного неба, фішки – зірочки, текст задачі.

1.Організаційний момент:

Сьогодні у нас — незвичайний урок.

Сьогодні ми зробимо ще один крок

В країну чудову, в країну цікаву,

Де ждуть нас задачі ,де ждуть нас забави.

Країна далека, тож парти свої

Перетворіть на космічні кораблі.

Всі сядьте рівненько, усі посміхніться,

І дружно усі за штурвали візьміться.

Вирушаємо у путь —

Нас цікаві речі ждуть !

2. Ознайомлення з девізом.

Щоб урок наш розпочати,

Треба нам девіз згадати.

А девіз нашого уроку:

Міркуємо - швидко!

Відповідаємо - правильно!

Лічимо - точно!

Пишемо - гарно!

— Сьогодні наш урок присвячується космосу, його таємницям.

Напевно, кожна людина, вдивляючись у зоряне небо, мріє пізнати таємниці космосу.

III. Повідомлення теми та мети уроку

- Під час космічної подорожі ми навчимося знаходити за таблицею результати додавання і віднімання,

-

3. Вправа «Очікування».

- Чого очікуєте ви від сьогоднішнього уроку? Кожен з вас скаже своє очікування, прикріплюючи свою зірочку на дошці.
- Ось такий прекрасний космічний пейзаж ви створили у своєму класі.
- На кінець уроку зробимо висновок, чи справдилися ваші очікування.
- Я також хочу прилаштувати свою зірочку поміж вашими, бо очікую:
- ви будете швидко, точно, правильно мислити;
- складати задачі;
- будете злагоджено працювати у групах, де вам буде комфортно.

4. Об'єднання у групи.

- Для того, щоб плідно попрацювати на уроці, більшість завдань будемо виконувати у парах-екіпажах. Тому об'єднаємося у 2 екіпажі. За кожним екіпажем закріплено космічний корабель.

I екіпаж – «Сміливі»

II екіпаж – «Допитливі»

- Екіпажі будуть змагатися і одержувати бали-зірочки.

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

Перевірка домашнього завдання. (с. 36, завдання 202; 202)

- Перш ніж відправитись у космос, перевіримо, як ви пройшли підготовку до космічного польоту, як виконали домашнє завдання.

Завдання 201

- Прочитайте розв'язання задачі.

Завдання 202

- Прочитайте приклади з однаковими відповідями;
- з відповіддю на 1 більшою від попередніх;
- з відповіддю, що складається з 1 дес. 3 од.
- А тепер занотуйте дату нашої мандрівки на сторінках зошита – бортового журналу. (Діти записують дату у зошити)
- Наші космічні кораблі вже чекають на нас. Але потрібно продумати маршрут подорожі. Шлях нам вкажуть зірочки, які ми запалимо на небі.

2. Гра «Запалить зірочку»

- Яка закономірність запису чисел у перших двох схемах?

— Знайдіть невідомі числа в інших схемах і запали зірочку.

Діти знаходять невідомі числа. На їх місці з'являються зірочки.

-На небі запалали зоряні орієнтири і ми можемо вирушати в путь

- Разом з нами будуть подорожувати герої вашого улюбленого мультика - фіксики. Допоможемо їм підняти кораблі в небо .

3.Гра «Допоможіть фіксикам»

(11-6+5; 13-9-4; 15-9-5; 8+5+1)

Діти розв'язують вирази – кораблі злітають у небо.

4. Хвилинка каліграфії

- Куди проляже наш шлях далі , вкаже цифрова стежина, яку потрібно побудувати, створити космічну доріжку до наступної планети. Установіть закономірність і продовжіть ряд.

2,3,6,7,10,11,...,.,.,.,. (14,15,18,19.)

Запишіть числа каліграфічно.

- Цифрова стежина привела нас на планету « Усного рахунку». Тут на нас з фіксиками чекає чергове випробування. Нам потрібно знову скласти ланцюжок чисел , а для цього написати математичний диктант.

6. Математичний диктант

- Знайдіть різницю чисел 27 і 15.
- Знайдіть суму чисел 32 і 45.
- Зменшене 29, від'ємник 17, знайдіть різницю.
- Число 32 збільшіть на 7.
- Перший доданок 13, другий доданок 25, знайдіть суму.
- Число 36 зменшіть на 6.

Перевірте результати на слайді.

(12,77,12,39,38,30)

Екіпаж, який працював найкраще , одержує зірочки.

Далі наш шлях проляже через безмежні космічні простори до планети «Задач», і я пропоную влаштувати «Космічні перегони».

Хто перший заповне таблиці, той і переміг. Працюйте у парах.

І екіпаж :

a	9	8	1	7	2	10
---	---	---	---	---	---	----

17-а						
------	--	--	--	--	--	--

П екіпаж:

C	1	6	10	11	2	12
C+12						

(Діти перевіряють за ланцюжками на слайдах, отримують зірочки.)

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

Робота за підручником (с. 37-38)

Поки ми змагалися Сімка та Нулик потрапили в халепу. Їх затягнула Чорна математична діра. Врятуйте їх. Розв'яжіть цікаві трикутники.

Завдання 203. Усне виконання завдання .Учні розв'язують цікаві рамки.

Чи здогадалися ви , що за число у центрі трикутника. Так, це сума трьох доданків. Як знайти невідомий доданок? Раджу вам знайти спочатку суму відомих доданків.

Діти усно шукають третій доданок.

Наші друзі врятовані і ми можемо разом мандрувати далі планетою «Задач».

Розв'язування задач. Завдання 204.

На планеті «Задачки» працюють робо-швачки. Допоможіть їм виконати завдання.

Учні складають задачу за таблицею і розв'язують її усно.

Скільки метрів зоряного полотна використали швачки?

Як знайти ,скільки полотна залишилося?

Було	Використали	Залишилось
10 м	2м і 1м	?

Завдання 206(фронтально)

А зараз занотуйте у бортових журналах чергове завдання. Це задача.

Прочитайте її уважно. (Текст задачі та план її розв'язання діти отримують на аркушах)

У космічну мандрівку вирушило 7 хлопчиків, а дівчаток на 3 менше.

Задачу читає один учень.

- Чи це задача? (Ні)

- Чому? (Не вистачає запитання)

- Поставте запитання до задачі.

(Вибираю таке запитання, щоб задача розв'язувалася двома діями)

- Розв'яжіть з опорою на план? (План на слайді.)

Хлопчиків – 7

?

Дівчаток - ?, на 3 менше

Колективне ознайомлення зі змістом задачі, її аналіз.

— Що треба дізнатися спочатку? (Скільки дівчаток вирушило у мандрівку.)

-Якою дією? (Відніманням) Чому? (Бо їх на 3 менше.) Запишемо першу дію.

$(7-3=4(\text{дів.}))$

— Що дізнаємося тепер?(Скільки всього дітей мандрувало.) Яку дію треба виконати?(Додавання) Чому? Запишемо другу дію. $(7+4=11(\text{діт.}))$

Сформулюйте відповідь до задачі.(Мандрувати вирушило 11 дітей.)
Запишіть відповідь .

Всі ми трішки притомились. Тому саме час побувати на планеті «Відпочинку»

Фізкультхвилинка. Планета «Відпочинку». «Відпочинок з інопланетянами».

4.Завдання 207. Усне виконання завдання

- На планеті «Підказок » Сімка і Нулик знайшли ось таку таблицю. Вона допомагає додавати і віднімати числа.

Учні знайомляться з таблицею додавання і віднімання чисел.

Пояснюють, як знаходити суми й різниці. Знаходять за таблицею суму $7 + 9$ і різницю $15 - 6$.

- Нам час повертатися на рідну планету, але на космічних кораблях закінчується паливе. Щоб поповнити його, виконайте завдання.

5.Завдання 205. Коментоване розв'язування завдання з опорою на слайд

Учні розкладають числа 13; 15; 16; 18 на два доданки за зразком так, щоб одним з доданків було число 9. По черзі пояснюють завдання, працюючи в зошитах.

$13=9+\dots$

$15=9+\dots$

$16=9+\dots$

$18=9+\dots$

- Ми поповнили запаси пального і тепер наш шлях на планету «Рідна школа».

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

1 Гра «Знайдіть зайве» (На слайдах)

- Щоб знайти зворотній шлях, розв'яжіть логічні задачі. (Слад)

2. Гра «Перевір!»

Наші герої потрапили на планету «Виразів», де виконали певні обчислення. Та мабуть допустили помилки, бо планета їх не відпускає. Допоможемо? (Працюють у парах)

$$8+7=15 \quad 12-6=6 \quad 22+17=38(39)$$

$$14-7=7 \quad 5+8=13 \quad 68-33=35$$

Діти, які першими знайшли помилку, отримують зірочки.

Планета «Рідна школа»

V. Домашнє завдання.

На згадку про сьогоднішню подорож виконайте домашнє завдання на картках.

Диференційовані завдання на картках :

Завдання від Нулика (Для слабших учнів).

Розв'яжіть вирази:

$$9+3= \quad 11-4=$$

$$7+4= \quad 8+5=$$

$$9+4= \quad 12-3=$$

$$6+7= \quad 7+5=$$

Задача

На космодромі було 15 ракет. Скільки ракет полетіло у космос, якщо на космодромі залишилося 7 ракет?

Завдання від Сімки. (Для сильніших учнів).

Розв'яжіть вирази:

$$11-6+5= \quad 15-6-6=$$

$$8+8-7= \quad 9+6-7=$$

$$7+7-5= \quad 17-8-7=$$

$$13-9-4= \quad 8+6+2=$$

Задача

На космодромі приземлились 9 ракет, а літальних тарілок на 4 менше. Скільки всього літальних апаратів приземлилось на космодромі?

VI. Підсумок уроку.

1.Рефлексія.

- Чи справдилися ваші очікування?
 - Підрахуємо, котра група набрала найбільше балів.
 - Що вам найбільше сподобалось на уроці?
 - Які завдання уроку були для вас складними?
 - Я задоволена вашою роботою на уроці. Ви швидко обчислювали числові вирази,вправно розв'язали задачі.
2. Оцінювання роботи учнів на уроці. (Діти підраховують зароблені зірочки.)

Додаток 13.

Математичний КВН «Юні чомучки»

Мета: Формування в учнів інтересу до математики за допомогою ігрового і цікавого матеріалу.

Завдання:

1. Доставити дітям радість і задоволення від ігор розвивальної спрямованості.
2. Розвивати логічне мислення, уяву, кмітливість, мова.
3. Вдосконалювати вміння складати ціле з частин, обчислювальні навички.
4. Розвивати в учнів комунікативні компетентності (культуру спілкування, уміння працювати в групах)
5. Виховувати дружні взаємини, виручку, бажання допомогти друзям по команді.

Обладнання: картки із завданнями для команд, ребуси, емблеми, грамоти, повітряні кульки, плакати.

Клас прикрашений: Повітряні кулі (на них написані цифри), плакати на дошці «Математику вже тому слід вивчати, що вона розум у порядок приводить» (М.В. Ломоносов). «Математика - це мова, на якій розмовляють всі точні науки» (Н.И.Лобачевский).

Хід уроку

Учитель.Увага! Увага! Запрошуємо всіх хлопчиків та дівчаток на цікаве свято. Не забудьте взяти з собою швидкість, винахідливість, увагу, кмітливість.

1. Чому так святково навколо?
Чуєте, як гомін стих.
Тому, що вітаємо сьогодні
Ми царицю всіх наук.
2. І не випадково їй така пошана
Бо про неї вірно кажуть всі,
Що в порядок розум ставить.
3. Щоб водить кораблі і на небі літять,
Треба все нам уміть, треба добре все знать.
Хто науку цю цікаву добре знатиме,
Той ніколи в житті не блука
4. І сувора, й солов'їна
Математика – країна,
Праця тут іде завзята,
вмій лиш хутко рахувати.
5. Вмій лічити, додавати
Порівнювати, віднімати.
Вмій кмітливо все збагнути -
У відповіді першим бути.
6. Ледарів у нас немає,
Хто руки не піднімає?
Вирушаємо. І в путь
Нас цікаві речі ждуть.
7. Щось відоме і нове
Зустрічає скрізь тебе.
Все уважно розглядай,
Точну відповідь шукай!
8. І за те, ще в творчій праці
Помагає у важкі часи.
Щиро ми її вітаємо
І посилаємо дружні оплески.
9. Любі, діти! Не вагайтесь,
В нашій залі всі збирайтесь.
Бо чекає тут якраз
(Разом) Математика на вас.

Під оплески входить цариця Математика.

Математика.

Я сильна і прекрасна
Країна Математика.
Тут завжди кипить робота,
Лиш у всіх одна турбота,
Щоб правильно і швидко рахувати
І точну відповідь давати.
Скільки хліба на полях,
А веснянок на носах?
Скільки зірок світить з неба?
Скільки шоколаду треба?
Вас я вчу як рахувати,
Додавати й віднімати,
Множити й ділити –
Все на світі полічити.

(Математика сідає в крісло)

Вчитель.

В нас сьогодні день незвичний,
Веселий він, математичний,
Ігри, конкурси, змагання,
На кмітливість та знання.
Жарти, ребуси, таблиці,
Все це разом – КВК.
Щоб перемогу в конкурсі здобути,
Веселим та кмітливим треба бути

2- й ведучий. Ми дуже раді привітати вас на нашому конкурсі веселих і кмітливих математиків. Сьогодні ви будете свідками цікавої боротьби юних, веселих і винахідливих математиків ...

1- й ведучий. Багато залежить і від вас, шановні вболівальники, від того, наскільки будете підтримувати свою команду.

2- й ведучий. І наскільки успішно виступатимете в змаганнях уболівальників.

1- й ведучий. Але в нашому змаганні категорично забороняється підказувати.

2- й ведучий. Журі може нагородити вболівальників за хорошу підтримку своєї команди.

1- й ведучий. Але журі має право й зняти очки з команди, якщо її члени порушуватимуть порядок змагань.

2- й ведучий. Наш конкурс оцінює компетентне справедливе журі.

1- й ведучий. Отже, розпочинаємо засідання КВК.

2- й ведучий. Хай буде чесним це змагання, бажаємо гравцям: «Ні пуху, ні пера!».

Вчитель. Дорогі друзі! Сьогодні тут відбудеться турнір знавців математики. Змагатись будуть 2 команди. Пропуском на наш турнір були квитки (з виразами) кожному учаснику. Ви повинні розв'язати їх. У кого вийшла відповідь 10 - I команда, 20 - II команда.

(Діти розв'язують вирази)

Вчитель. Отже, ми об'єдналися у 2 команди? Виберіть капітанів та приготуйте привітання суперникам.

Посміхніться, подумки побажайте один одному миру, добра. Побажайте успіху один одному у проведенні цього заняття.

I-й конкурс «Представлення команд».

1- й ведучий . Капітанів прошу представити свої команди.

Капітан I команди

Наша команда «Коло».

Наш девіз:

Ми для друзів у пригоді,

Всім допомагаємо.

I команду нашу дружну

«Коло» називаємо.

Привітання:

Успіх вирішує не доля, а тільки міцні знання.

Капітан II команди.

Наша команда «Квадрат».

Наш девіз:

У нашого квадрата

Всі сторони рівні.

У нашому класі

Всі дружбою сильні.

Привітання:

- Бажаємо вам перемоги, а собі не програти.

Вчитель. Наша зустріч проходить під девізом: « Серед чисел існує досконалість і злагода»

Тому дуже хочеться, щоб досконалість і злагода проникли в душі наших дітей.

2- й ведучий. Команди займають місця за столами, а наше журі оцінює

I-й конкурс (оцінюються емблеми, зовнішній вигляд та привітання команд).

Поки наше журі працює, учні початкових класів покажуть смішинки.

Конкурс « Домашнє завдання»(інсценівка смішинок)

1.- Сергію! Ти зізнався вдома, що одержав двійку з математики?

- Так.
- Ну і що?
- А нічого: тоді якраз у нас нікого вдома не було.

2. - Татусю, допоможи мені задачу розв'язати.

- А ти над нею вже думав?
- Так.
- І що придумав?
- Що краще спитати у тебе.

1.Учитель: Дмитрику, скільки буде, якщо від двох відняти два?

Дмитрик: Не знаю.

Учитель: Ну, подумай! Ти маєш, приміром, у кишені два гудзика і загубив їх. То що тоді є в кишені?

Дмитрик: Дірка!

2. Питає вчителька Василька:

- Скільки буде $2 + 2$?

- Три!
 - Як це три?
 - Ну. Три з половиною!
 - Я бачу, ти зовсім нічого не знаєш!
 - Ну, чотири!
 - То чому ж ти одразу не сказав?
 - Ну хіба можна відразу давати 4 не поторгувавшись?
- Журі оголошує підсумки II конкурсу

III-й конкурс «Розминка».

Ведуча.

Зараз я проведу математичну вікторину. Слово «вікторина» від латинського «вікторія», означає «перемога».

Я по черзі буду задавати запитання командам, а ви будете відповідати.

Якщо команда не знає відповіді - на запитання відповідає інша команда.

А наше журі підраховує кількість правильних відповідей.

Команда «Коло».

1. Як називають числа при множенні?
2. Назвати різницю чисел 900 і 350.
3. Один пастух багато овець пасе.
4. Яка фігура називається прямокутником?
5. Назвати найменше трицифрове число.
6. Дві кози побігли в ліс. Скільки разом лап у кіз?
7. Скільки дециметрів в одному метрі?

Команда «Квадрат».

1. Як називають числа при діленні?
2. Назвати суму чисел 450 і 500.
3. Дві матері по п'ять синів мають.
4. Яка фігура називається квадратом?
5. Назвати найбільше трицифрове число.
6. Скільки центнерів в одній тонні?
7. Одне яйце можна зварити за 4 хв. За скільки хвилин можна зварити три таких яйця?

1-й ведучий. Поки журі підіб'є результати, ми згадаймо казку: «...Уліз і той. Уже їх шестеро. Уже там їм тісно, що й нікуди». («Рукавичка»).

«...На третій день посилає вже жінку. От вона погнала козу, пасла весь день...». («Коза-дереза»).

Журі оголошує підсумки конкурсу.

2 конкурс капітанів

1. Уяви, що ти машиніст потяга, ведеш поїзд із 40 вагонів, у кожному по 40 ящиків, у кожному ящику по 40 іграшок. Скільки років машиністу? (Скільки учню)

2.Йшли пустелею 2 віслики. Один ніс мішок 5 пудів солі (пуд-16 кг), а другий 5 пудів вати. Було жарко. Вони втомилися і побачивши річку, разом з мішками полізли у воду. Після купання пішли далі. У одного стала легкою поклажа, а в другого важчою? Чому? (Сіль розчинилась, а вата увібрала вологу)

3. Літак летить від Москви до Києва 1 год. А назад від Києва до Москви 60 хв. Чому така різниця? (ніякої)

4.Трійка коней за 1 год пробігла 15 км. Скільки км пробіг кожен кінь? (15 км)

Обом капітанам

40а	100рож	ті100	пі100лет
3 	100лик	100ляр	100рінка
Ли100к	начи100	ли100пад	ли100ноша

Журі підбиває підсумки

Завдання вболівальникам.

2-й ведучий.

В чарівному кошику знаходяться загадки. Ви берете по одній загадці і відгадуєте їх.

Загадки.

Дві дощечки, дві сестрички несуть мене з гори. (Лижі)

Скільки людей тягнуло ріпку?(Троє)

П'ять братів живуть у хаті, кожний має по кімнаті. (Рукавиця).

Чорний, а не крук, рогатий, а не віл, шість ніг без копит. (Жук).

Сидить Марушка у семи кожухах. Хто її роздягає, той сльози проливає. (Цибуля).

Не живу і не гуляю, а сім бід знаю і від ножа умираю. (Хліб).

Дев'ять братів зелененьких, кругленьких, в одному кожусі живуть. (Горох).

Десять братиків роками рівні, ростом різні. (Пальці на руках).

Журі оголошує результати конкурсу.

1-й ведучий

Конкурс « Математичне лото»

одному учаснику команд пропонуються картки, на яких у таблиці записано числа від 1 до 30. Ведучий повільно називає числа 1, 5, 2, 10, 3, 15, 4, 20, 17, 25, 6, 30, 27, 7, 18, які капітанам слід закреслювати у таблиці. Виграє той, хто закреслить більше чисел.

13 27 4 20 1

28 16 22 26 19

7 21 30 8 6

29 23 11 14 24

3 18 2 25 15

9 10 17 12 5

Прошу наше журі оцінити цей конкурс.

Конкурс «Геометричний»

Складіть 2 трикутники з 5 паличок.

Конкурс «Математична естафета»

- Розв'яжіть вирази , по черзі підбігаючи до столу.
Команда, яка правильно першою справилася з завданням – перемогла.

- На екрані - сім різнокольорових метеликів по порядку кольорів веселки. На кожному метелику – літера.

Простежте очима за метеликами в тому порядку, в якому я назву, з'єднайте букви і прочитайте слово: зелена метелик, червона, фіолетова, жовта, блакитна, помаранчева, синя. Яке слово вийшло? (Молодці.)

Ведучий. Ось і гра закінчена

Підсумки підбивати пора!

Слово надається журі.

Журі оголошує підсумки останнього конкурсу і всіх конкурсів.

Команди нагороджуються грамотами.

Математика.

Все умійте розв'язати:

Про складне й просте сказати.

Ваш девіз – усе узнати,

Вміти добре рахувати.

Виростаєте ж і у путь!

Хай знання із вами йдуть!

Ведуча.

Математика – наука точна і серйозна.

І прожити нам без неї навіть дня не можна.

Щось купити в магазині, гроші полічити,

Чи задачу розв'язати, гостей запросити.

Треба вміти додавати, множити, ділити,

Більше, менше визначати, креслити, лічити.

Тож вивчайте цю науку

Старанно та серйозно,

І тоді усі завдання

Виконати буде просто.

Ведучий. Здобуті знання ми в житті скористаєм.

І успіхів вам ми усі побажаєм!

Вчитель:

Здоров'я і щастя всій нашій родині,
А цвіту і плоду моїй Україні.
Щоб був достаток на столі
У кожному місті і селі.

Разом: «До побачення! До нових зустрічей!»

Звучить пісня

ЛІТЕРАТУРА

Друзь Б.Г. Виховання пізнавальних інтересів молодших школярів. - К.: Рад. шк.,1978.- 124с.

Друзь Б.Г. Творчі вправи з математики для початкових класів. – К.: Рад. шк.,1988-156с.

Логачевська С.П. Дійти до кожного учня/ За ред. О.Я.Савченко. К.: Рад. шк., 1990-156с.

Майбоода В.,Друзь Б. Виховання пізнавальних інтересів молодших школярів. Поч. шк.,1998, №6.

Савченко О.Я. Сучасний урок у початкових класах.-К.: Магістр-S, 1997.

Супрун А. «Мовні ігри»//Розкажіть онуку. – 2005.- №28 – 29.- с.48-50.

Зайцева Г.Ю. «Завдання на розвиток навички читання»// Бібліотека вчителя початкових класів. – 2005.- №3. – с. 3 – 42.

Кримовська М.С. « Цікаві завдання з читання» // Розкажіть онуку.- 2004 .- № 1-2. - с.18-22.

Пальченко І.Г. « Система вправ для розвитку навичок швидкого читання»// Поч. шк. – 1991. - № 4. – с. 19 – 21.

Трохимович Н.П. « Провідний чинник успішності»// Поч. школа. - № 5. – с. 40 – 42.

Іванчук М. « Інтегрований підхід у навчанні і вихованні молодших школярів» // Поч. школа. – 2004. – №9. – с.3.